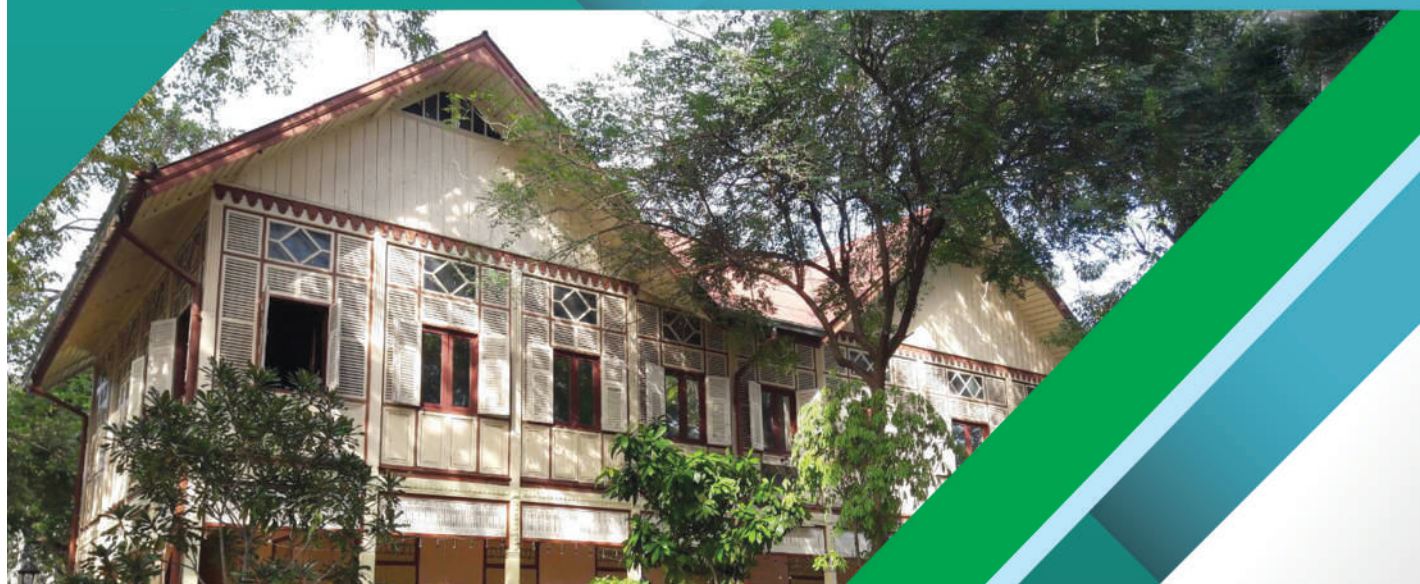

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

ถนนนครราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐๒-๒๔๑-๙๐๐๐ โทรสาร ๐๒-๒๔๑-๙๐๑๙

อีเมล webmaster@dla.go.th

มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

มาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดทำขึ้นนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ตามบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมและเป็นปัจจุบันเพื่อรองรับนวัตกรรมต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ท้องถิ่นอำเภอ ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กปฐมวัยภายในท้องถิ่นมีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย ครบทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอขอบคุณคณะผู้จัดทำ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ร่วมกันจัดทำและปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับนี้ ตลอดจนขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต้นสังกัดที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง ทำให้การจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หวังว่ามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเล่มนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องที่จะใช้ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาเหมาะสมเต็มศักยภาพตามวัย เป็นคนดี มีคุณธรรม มีสติปัญญา และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทนำ	ก
นิยามศัพท์	ค
มาตรฐานที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑
มาตรฐานที่ ๒ ด้านบุคลากร	๑๓
มาตรฐานที่ ๓ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๒๗
มาตรฐานที่ ๔ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร	๓๗
มาตรฐานที่ ๕ ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน	๖๕
มาตรฐานที่ ๖ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๗๕
ภาคผนวก	๗๙

บทนำ

เดิมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล ได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ ๓-๕ ขวบ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้เทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย ๓-๕ ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา

ส่วนราชการต่างๆ ที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการในศูนย์เด็กเล็ก จำนวน ๗,๕๒๐ แห่ง กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม) ดำเนินการในวัด/มัสยิด เรียกว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด จำนวน ๔,๑๕๕ แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ดำเนินการในโรงเรียน เรียกว่า การจัดการศึกษาอนุบาล ๓ ขวบ จำนวน ๒,๖๕๑ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๑๔,๓๒๖ แห่ง

ส่วนราชการดังกล่าวต่างมีวัตถุประสงค์ ในการพัฒนาเด็กวัย ๓-๕ ขวบ ให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อศักยภาพในการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา เช่นเดียวกัน แต่ก็มีโครงสร้างการบริหารงานและความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชนบริหารงานโดยคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนผู้ปกครอง/ผู้นำท้องถิ่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิดบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด ประกอบด้วย ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนครูพี่เลี้ยง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีเจ้าอาวาส/อิหม่าม เป็นประธาน และการจัดการศึกษาอนุบาล ๓ ขวบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) บริหารงานโดยผู้บริหารโรงเรียน

ต่อมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่างๆ ดำเนินการได้ถ่ายโอนให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น เพื่อบริการกระจายอำนาจจากรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๕ แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจการดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ ๒-๕ ขวบ อย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพตามอำนาจหน้าที่ และเจตนารมณ์ของรัฐบาล

ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น ๖ ด้าน ดังนี้

๑. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๒. มาตรฐานด้านบุคลากร
๓. มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
๔. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
๕. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน
๖. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

.....

นิยามศัพท์

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เด็กเล็ก หมายถึง เด็กอายุระหว่าง ๒-๕ ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือก และแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา

.....

มาตรฐานที่ ๑

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสถานศึกษา ตามมาตรา ๔ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ และมาตรา ๑๘ กำหนดว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ (๑) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น ฯลฯ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของ ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ โดยแบ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน และด้านการบริหารงบประมาณ ดังนี้

๑. ด้านการบริหารงาน

๑.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

๒) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนา

จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการศูนย์ที่แตกต่างกันและหลากหลาย ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง ดังนี้

(๑) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๓.๔/ว ๒๗๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง ข้อนแนะนำแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ดังนี้

(๒.๑) รูปแบบที่ ๑ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ได้แก่ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ เช่นเดียวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

(๒.๒) รูปแบบที่ ๒ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศาสนสถานร่วมกันบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านใด โดยให้ปฏิบัติตามข้อแนะนำแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๓.๔/ว ๒๗๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔

(๒.๓) รูปแบบที่ ๓ กรณีศาสนสถานเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดสรรเงินอุดหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ยกเว้นรายการอาหารเสริม (นม) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ปฏิบัติตามข้อแนะนำแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๓.๔/ว ๒๗๖ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔

๑.๒ ด้านการจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๒.๑ การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการศูนย์ ทั้งในด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑) จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่มีความต้องการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ดังกล่าว โดยในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ ๒-๕ ปี ที่จะเข้ารับการศึกษามากน้อยกว่า ๒๐ คน (ยกเว้นแต่กรณีพื้นที่เสี่ยงหรือการคมนาคมไม่สะดวกแต่ต้องมีเด็กเล็กไม่น้อยกว่า ๑๕ คน)

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่เหมาะสมสำหรับจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการจัดตั้ง โดยอาจจะเป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างเอง หรืออาคารที่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อใช้เป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓) จัดทำแผนดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้าน ได้แก่

- แผนการสำรวจประชากรเด็กเล็กอายุ ๒-๕ ปี
- แผนการรับนักเรียน และการจัดชั้นเรียน
- แผนการสรรหาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อทำหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร หรือภารโรง เป็นต้น (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีอัตราข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่ง ครูผู้ดูแลเด็ก หรือครู จะสรรหาได้เมื่อได้รับการจัดสรรอัตราหรือมีอัตราตำแหน่งนั้นๆ แล้ว)
- แผนการจัดตั้งงบประมาณ เช่น เงินเดือน/ค่าตอบแทน ค่าสวัสดิการค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

๔) จัดทำโครงการและแผนดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอความเห็นชอบ
สภาท้องถิ่น

๕) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว
ให้จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๖) ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ เช่น เปิดรับสมัครนักเรียน
รับสมัครบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

๗) รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเบื้องต้นให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ทราบ โดยส่งเอกสารการประชุมสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประกาศการจัดตั้ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๘) เมื่อเปิดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จัดทำรายงานการจัดการศึกษา จำนวนเด็กนักเรียน บุคลากร และงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนแจ้งให้
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒.๒ การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้อง
ย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผล
ความจำเป็นในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑) จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลเดิมที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการให้ย้าย/
รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการความคิดเห็นของชุมชน และมติที่ต้องการ

๒) จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวันย้าย/รวมศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กให้ชัดเจน

๓) คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ
เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

๔) เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว
ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๕) กรณีรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากศูนย์ที่ย้ายรวมที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมเพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รวมศูนย์แล้ว

๖) รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่งเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชน มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศการย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนเด็ก และจำนวนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ย้ายรวม ให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

๑.๒.๓ การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู หรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์นั้น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑) จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่ามีความต้องการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความคิดเห็นความต้องการของชุมชน และมติที่ต้องการ

๒) จัดทำแผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษานั้น

๓) นำผลการประชาคม แผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ เสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

๔) เมื่อสภาท้องถิ่นได้เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๕) รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ และประกาศการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

๑.๓ การจัดการศึกษาและการให้บริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลา การจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและการพัฒนาเป็นไปตามวัย แต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนี้

๑.๓.๑ การรับสมัครเด็กเข้าศึกษา

การกำหนดระยะเวลาการศึกษา และการเปิดและปิดภาคเรียน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศตามแนวทาง ดังนี้

๑) การรับสมัครเด็กเข้าเรียนให้กำหนดระยะเวลาการรับสมัครเป็นปีการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาเด็กเล็กเป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ กรณีมีเหตุผลความจำเป็นต้องรับเด็กระหว่างภาคเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่รับเข้าระหว่างภาคเรียน

๒) การรับเด็กเข้าเรียน กำหนดให้เด็กและผู้ปกครองต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือต้องย้ายเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นนั้น ก่อนเข้าเรียนไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน กรณีรับเด็กนอกเขตบริการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีเด็กที่มีเชื้อสัญชาติไทยต้องมีหนังสือรับรองหรือเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ตามกฎหมาย)

๓) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดภาคเรียนรวมกันแล้ว ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ วันทำการ (ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า ๑๐๐ วันทำการ) ดังนี้

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดภาคเรียนวันที่ ๑๖ พฤษภาคมของปีการศึกษานั้น

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดภาคเรียนวันที่ ๑ พฤศจิกายนของปีการศึกษานั้น

๔) หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป

๕) กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดภาคเรียนเกินกว่า ๒๐๐ วันทำการ จากที่กำหนดไว้ตามข้อ ๓) สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

- ๖) กรณีรับเด็กเข้าเรียนให้พ้นอายุเกิดถึงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ของปีการศึกษานั้น
- ๗) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต้องเหมาะสมกับระยะเวลาเรียนและพัฒนาการของเด็ก โดยสามารถนำหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเพิ่มเติมให้ครบตามระยะเวลาเรียนที่กำหนด
- ๘) กรณีเด็กย้ายเข้า ย้ายออก และจบการศึกษาให้จัดทำทะเบียนนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน และออกเป็นหนังสือรับรองจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๓.๒ การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก ได้แก่

- ๑) อาหารว่าง
- ๒) อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย
- ๓) อาหารเสริม (นม)
- ๔) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก
- ๕) การตรวจสอบสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข
- ๖) บริการอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้านงบประมาณ และความต้องการของชุมชนโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๓.๓ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีพัฒนาการครบทั้ง ๔ ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

๑.๓.๔ การปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน ๑๕ วันทำการ หากเป็นเหตุพิเศษที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน ๓๐ วันทำการ โดยให้ทำประกาศปิดเป็นหนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่ประกาศปิด

๑.๓.๕ การปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่างปิดภาคเรียน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียนต่อไป ดังนั้น ในระหว่างปิดภาคเรียน ให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ การจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ การเตรียมสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน และรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ต้นสังกัดทราบ

๑.๔ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีจำนวนคณะกรรมการฯ ไม่น้อยกว่า ๙ คน แต่ไม่เกิน ๑๕ คน ดังนี้

- ๑) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา
- ๒) ผู้แทนศาสนสถาน
- ๓) ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔) ผู้แทนชุมชน
- ๕) ผู้แทนด้านสาธารณสุข
- ๖) ผู้แทนผู้ประกอบการ
- ๗) ผู้แทนสำนัก/กอง/ส่วน การศึกษา
- ๘) ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
- ๙) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม และให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ ๑ คน เป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง มีผู้แทนครูผู้ดูแลเด็กหรือครู หรือผู้ดูแลเด็ก ๑ คน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๒ วาระ โดยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) ดำเนินการประชุมคณะกรรมการฯ ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง หรือปีการศึกษาละไม่น้อยกว่า ๔ ครั้ง และรายงานผลการประชุมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

(๒) กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(๕) พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(๖) พิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(๘) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

๒. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

๒.๑ งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗ รายการ ดังนี้

- ๑) เงินเดือน และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒) ค่าตอบแทน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินประกันสังคม สำหรับพนักงานจ้างตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก
- ๓) ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว)
- ๔) ทุนการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็ก (กรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรให้)
- ๕) ค่าสวัสดิการสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๖) อาหารเสริม (นม)
- ๗) อาหารกลางวัน

โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบ Child development Center Information System (CCIS) ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อมูลหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และเด็กเล็ก ตามโปรแกรมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ระบบ CCIS) โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ของปี พ.ศ. นั้น พร้อมทั้งตรวจสอบและยืนยันข้อมูลตามความเป็นจริง ตามแบบสำรวจและรายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นสังกัดภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒.๒ งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนเสนอขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณา ดังนี้

- ๑) แผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระยะ ๓ ปี
- ๒) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๓) แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒.๓ งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการ จัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ การจัดหาซื้อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก และวัสดุครุภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท.๐๘๙๓.๒ / ว ๘๐๑ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ เรื่อง การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้ และอุปกรณ์การเรียนการสอนของสถานศึกษา ระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ การเบิกจ่ายงบประมาณ

ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- ๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒ และ ๓) พ.ศ.๒๕๔๓
- ๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘

๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษา
ไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๑

๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓

๕) ระเบียบ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือ
สั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

.....

มาตรฐานที่ ๓

ด้านบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ ต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพ ในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริม พัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ โดยมาตรฐานด้านบุคลากร ประกอบด้วย

๑. ด้านมาตรฐานตำแหน่ง

ปัจจุบันตำแหน่งของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ๒ ประเภท ได้แก่

- ๑) พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู
- ๒) พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก

โดยแต่ละตำแหน่งมีมาตรฐานตำแหน่งซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งดังนี้

๑.๑ พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

๑.๑.๑ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

- ๑) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
- ๒) ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี
- ๓) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครูตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

๑.๑.๒ หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานการจัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศพด.) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

๑.๑.๓ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- ๑) รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒) วางแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง
- ๓) จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล
- ๔) จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- ๕) การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๖) ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๗) เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๘) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑.๑.๔ การให้ได้รับเงินเดือน

ให้ได้รับเงินเดือนอันดับครูผู้ช่วย

๑.๒ พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๙ ประกาศ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ดังนี้

๑.๒.๑ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

- ๑) มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
- ๒) มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ และได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน
- ๓) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครู ตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

๑.๒.๒ หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนา อย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒.๓ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- ๑) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๒) อบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะตามวัย
- ๓) ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)
- ๔) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

- ๕) ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๖) ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๗) ความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- ๘) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๒.๔ การให้ได้รับเงินเดือน

ให้ได้รับเงินเดือนอันดับครูผู้ช่วย

๑.๓ พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครู

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๙ ประกาศ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครู ดังนี้

๑.๓.๑ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

- ๑) มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
- ๒) ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยและหรือตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กและหรือตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี โดยผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. เทียบเท่า
- ๓) มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

๑.๓.๒ หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓.๓ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

- ๑) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- ๒) จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- ๓) ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา
- ๔) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- ๕) ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

ตามศักยภาพ

- ๖) ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๗) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๘) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓.๔ การให้ได้รับเงินเดือน

ให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ.๑

ผู้ดำรงตำแหน่งครูผู้ใดผ่านการประเมินวิทยฐานะครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ หรือครูเชี่ยวชาญพิเศษ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดให้ได้รับเงินเดือน อันดับ คศ.๒ คศ.๓ คศ.๔ หรือ คศ.๕ ตามลำดับ

๑.๔ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป

หนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท ๐๘๐๙.๙/ว ๒ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔ ได้ชักชวนแนวทางการจ้างพนักงานจ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภายหลังจากการประกาศใช้มาตรฐานกำหนดตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก โดยต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ดังนี้

๑.๔.๑ การจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และหรือตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก แล้วแต่กรณี สามารถจ้างได้ ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑) ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และหรือตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำหรับผู้มีคุณวุฒิ ให้กำหนดลักษณะงาน และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และหรือครูผู้ดูแลเด็ก แล้วแต่กรณี ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.ท. กำหนด

๒) ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และหรือตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำหรับผู้มีทักษะ ให้กำหนดลักษณะงาน และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งโดยใช้ทักษะเฉพาะของบุคคล ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในงานที่จะปฏิบัติไม่ต่ำกว่า ๕ ปี และทักษะของบุคคลดังกล่าว จะต้องสามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงความมีทักษะในงานนั้นๆ โดยมีหนังสือรับรองการทำงานจากนายจ้าง หรือ หน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงานที่ได้ปฏิบัติหรือมีการทดสอบทักษะเฉพาะบุคคลด้วยการทดลองปฏิบัติ

๑.๔.๒ พนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจ้างพนักงานจ้างทั่วไปตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก สำหรับ ปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็กเล็ก ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๙.๒/ว ๗๗ เรื่อง แจ้งมติ คณะกรรมการกลางข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.กลาง) เรื่อง ปรับปรุงค่าตอบแทน (ค่าจ้าง) พนักงานจ้างทั่วไปและการกำหนดตำแหน่ง และเรื่อง ต่อดีความจ้างลูกจ้างชั่วคราว ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๗

๑.๕ พนักงานจ้างทั่วไปหรือพนักงานจ้างตามภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

๑.๕.๑ อธิการ/การเงิน/พัสดุ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ๑) ทำหน้าที่อธิการ การเงิน พัสดุ และงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๕.๒ คนครัว/ผู้ประกอบอาหาร มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ๑) ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัยตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กเล็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพดีไม่เป็นโรคติดต่อ จัดสถานที่ประกอบอาหารและเครื่องครัวให้สะอาด เป็นระเบียบ มีการจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะ

๒) คนครัว จัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวัน ทำความสะอาดอุปกรณ์วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนดูแลความเรียบร้อยความสะอาดเป็นไปตามสุขลักษณะ

๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๕.๓ ภารโรง/พนักงานทำความสะอาด มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑) ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีความปลอดภัยสำหรับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๕.๔ ยามรักษาความปลอดภัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๑) ดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคาร ทรัพย์สิน บุคลากร และเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๕.๕ พนักงานจ้างตำแหน่งอื่น ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณากำหนดตำแหน่งและดำเนินการจ้างได้ตามระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสถานะทางการคลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๑.๕

มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

๑.๖ อัตราค่าตอบแทนและเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป

ตามข้อ ๑.๔ และ ๑.๕ กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสรรหา/คัดเลือกบุคคลเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามตำแหน่งที่กำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการกำหนดอัตราค่าตอบแทนและเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวตามประกาศของ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ดังนี้

๑.๖.๑ อัตราค่าตอบแทนของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป

ตามประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง (ฉบับที่ ๕) ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ ได้กำหนดอัตราค่าตอบแทนพนักงานจ้าง ดังนี้

- ๑) พนักงานจ้างทั่วไป อัตราเดือนละ ๙,๐๐๐ บาท
- ๒) พนักงานจ้างตามภารกิจ แยกเป็น
- ๓) พนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งสำหรับผู้มีคุณวุฒิ ปวช. และผู้มีทักษะ
 - อัตราขั้นต่ำ เดือนละ ๙,๔๐๐ บาท
 - อัตราขั้นสูง เดือนละ ๑๙,๕๕๐ บาท
- ๔) พนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งสำหรับผู้มีคุณวุฒิปริญญาตรี
 - อัตราขั้นต่ำ เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท
 - อัตราขั้นสูง เดือนละ ๓๑,๔๓๐ บาท

๑.๖.๒ อัตราเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป

ตามประกาศ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้าง และพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราว (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ได้กำหนดอัตราเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ดังนี้

- ๑) พนักงานจ้างทั่วไป ให้พนักงานจ้างทั่วไปที่ได้กำหนดให้คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นต้องใช้วุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ให้พนักงานจ้างทั่วไปซึ่งบรรจุหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวที่มีค่าตอบแทนไม่ถึงเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท ให้ได้รับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวเพิ่มขึ้นจากค่าตอบแทนอีกจนถึงเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท
- ๒) พนักงานจ้างตามภารกิจ ที่ได้กำหนดให้คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นต้องใช้วุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ให้พนักงานจ้างซึ่งบรรจุหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวที่มีค่าตอบแทนไม่ถึงเดือนละ ๑๓,๒๘๕ บาท ให้ได้รับเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวเดือนละ ๒,๐๐๐ บาท แต่เมื่อรวมกับค่าตอบแทนแล้วต้องไม่เกิน ๑๓,๒๘๕ บาท

๒. ด้านผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๒.๑ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ๑) กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน
- ๒) สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัย คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๓) ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัว ชุมชน
- ๔) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๕) ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- ๖) กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๒ ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- ๑) นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ
- ๒) จัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร การจัดหาสื่อ หนังสือ นิทาน วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก การปรับปรุงซ่อมแซมหรือการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบอื่นๆ การจัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ในศูนย์ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
- ๓) สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย/รวม ยุบเลิก และดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๔) จัดทำประกาศจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม
- ๕) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร และระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๖) ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๗) แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๘) จัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม
- ๙) นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. ด้านการบริหารงานบุคคล

๓.๑ การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓.๑.๑ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑ อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู : นักเรียน) ๑:๑๐ หากมีเศษตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก ๑ คน โดยจัดการศึกษาห้องละไม่เกิน ๒๐ คน หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่ (กรณีอัตราผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กให้ใช้สัดส่วนเช่นเดียวกับครูผู้ดูแลเด็ก)

– กรณีที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกครูผู้ดูแลเด็ก หรือครูที่มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสม วิชาการในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจนกว่าจะมีผู้ดำรงตำแหน่ง

– กรณีที่จะแต่งตั้งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้กรณีที่ศูนย์นั้นไม่มีข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กหรือครู

๓.๑.๒ สำหรับอัตราพนักงานจ้างตำแหน่งอื่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณากำหนดตำแหน่งและดำเนินการจ้างได้ตามระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม และจำเป็น โดยคำนึงถึงสถานะการคลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

๓.๒ การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิ สวัสดิการ

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น หนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ การประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู รวมถึงพนักงานจ้าง ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก

และบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนดด้วยความเป็นธรรมโปร่งใสตรวจสอบได้ และนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในเรื่อง การเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทน การได้เงินรางวัล เป็นต้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กรณีที่จะต่อสัญญาจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก พนักงานจ้างทั่วไปตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก หรือบุคลากรอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง หนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ การพัฒนาบุคลากร

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หรือไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมงต่อปีการศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

.....

มาตรฐานที่ ๓

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม

และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยในการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพของเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ จะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกัน การแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกสุนทรีย์ให้เด็กมีพฤติกรรม ที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องให้ความสำคัญในการก่อสร้างอาคาร หรือการปรับปรุงอาคาร สถานที่ เพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

๑. ด้านอาคารสถานที่

๑.๑ ที่ตั้ง

๑) สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไปจนรบกวนหากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

๒) ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็น ต้องสร้างอาคารให้ห่างจากถนนไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร และมีรั้วเพื่อป้องกันอันตราย

๓) พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง

กรณีที่มีอาคารเดิมอยู่แล้ว แต่มีสภาพเสี่ยงไม่เหมาะสมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาตั้งงบประมาณเพื่อปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสม

๑.๒ จำนวนชั้นของอาคาร

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร ๒ ชั้นขึ้นไป ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูง ของห้องจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร

๑.๓ ทางเข้า – ออกตัวอาคาร

ประตูทางเข้า-ออกจากตัวอาคารควรมีอย่างน้อย ๒ ทาง มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่างๆ

๑.๔ ประตู- หน้าต่าง

ประตู – หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาด และจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๘๐.๐๐ เซนติเมตร นับจากพื้น และหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่า ๑ เมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใดๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

๑.๕ บันได

ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า ๑ เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน ๑๗.๕ เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง และราวบันได มีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน ๑๗ เซนติเมตร ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันได และช่องลูกกรง บันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง ๙-๒๓ เซนติเมตร)

๑.๖ พื้นที่ใช้สอยภายใน

พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่นๆ ของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย ๒.๐๐ ตารางเมตร ต่อเด็ก ๑ คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ โดยมีแนวทางดังนี้

๑.๖.๑ บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ ๒.๐๐ ตารางเมตร ต่อเด็ก ๑ คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

- จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป
- อุปกรณ์เครื่องนอนต่างๆ มีความสะอาด นำไปปิดฝุ่น ตากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ

๑ ครั้ง

- ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ด้วยการซัก หรือผึ่งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อโรค
- ตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่างๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับนอน

๑.๖.๒ บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ ห้องส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่นห้องศูนย์สื่อ ห้องนิทาน ห้องสมุด ฯลฯ ทุกห้องต้องไม่สั่น และไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตุ๊กตา เป็นระเบียบ และมีการยึดติดกับผนัง หรือพื้น อย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้เหล่านั้นล้มได้ง่าย เหลี่ยมมุม ที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่างๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่ม เพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

๑.๖.๓ บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง ปลอดภัย และใช้งานได้ดี

๑.๖.๔ บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก ดังนี้

๑) สถานที่เตรียมปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ และการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภค ต้องมีการปกปิด

๒) มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นคับรบกวน

๓) มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่เกิดกับเด็กได้ จากมีด ของมีคม ถังแก๊ส เป็นต้น

๔) โต๊ะเตรียมปรุงอาหารมีสภาพดี สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย ๖๐ เซนติเมตร

๕) ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว หรือสีอ่อน ไม่แตกง่าย หรือมีความคม

๖) ที่ล้างภาชนะ ควรใช้อ่างที่มีก๊อกน้ำหรือ ท่อระบายน้ำ ถ้าใช้กะละมัง ต้องมี ๓ ใบ วางสูงจากพื้น อย่างน้อย ๖๐ เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างจะต้องมีการระบายน้ำได้ดี ไม่แฉะแฉะ

๗) ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาล้างภาชนะ และน้ำสะอาดอีก ๒ ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล

๘) ภาชนะ อุปกรณ์ เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางในตะแกรงโปร่ง สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย ๖๐ เซนติเมตร

๙) เชียง มีด ต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภทของอาหาร ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเชียงแยกใช้ตามประเภทอาหาร อย่างน้อย ๓ อัน และควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้เสร็จ

๑.๖.๕ ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น มีผู้รับผิดชอบตรวจสอบยาหากหมดอายุต้องเปลี่ยนใหม่ทันที และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในการดูแลของครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

๑.๖.๖ บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดร่างกายเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดร่างกายเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟัน ในขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทโดยสะดวก พื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

๑.๖.๗ ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กหญิง โดยเฉลี่ย ๑ ที่ ต่อเด็ก ๑๐-๑๒ คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก หรือมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถ ทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

๑.๖.๘ ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก กรณีที่ไม่มีห้องที่เป็นส่วนการรับประทานอาหาร หรือการนอนต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรมหากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า ๑ ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า ๒.๐๐ เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

๑.๖.๙ การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่างๆ ให้จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

๒. ด้านสิ่งแวดล้อม

๒.๑ ภายในอาคาร

๒.๑.๑ แสงสว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะสม (ไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์) ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า ๒-๓ ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

๑) เสียงต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

๒) การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงาน ที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศ และมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

๒.๒ ภายนอกอาคาร

๒.๒.๑ รั้ว

ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า - ออก ไม่น้อยกว่า ๒ ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ เมตร

๒.๒.๒ สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

๒.๒.๓ พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก ๑ คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอสำหรับเด็ก ควรเป็นพื้นสนามหญ้า ดิน ทราย หรือวัสดุที่อ่อนนุ่ม ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มี ที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่นๆ ได้ ควรปรับใช้บริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่นๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง ในแต่ละวัน

๒.๒.๔ ระเบียง

ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๗๕ เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า ๗๐.๐๐ เซนติเมตร กรณีที่มีอาคารสูง ๒ ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกันเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

๓. ด้านความปลอดภัย

๓.๑ มาตรการป้องกันความปลอดภัย

๓.๑.๑ ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

๓.๑.๒ มีการติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๑ เครื่อง ต่อพื้นที่ ๑๕๐ ตารางเมตร และถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถัง ไม่เกิน ๑.๕๐ เซนติเมตร ต้องมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ

๓.๑.๓ ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด จะต้องมียาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

๓.๑.๔ หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเส้นไม้ หรือเหลี่ยมคม

๓.๑.๕ จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

๓.๑.๖ จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ

๓.๑.๗ ไม่มีหลุม บ่อน้ำ หรือเศษวัสดุอื่นๆ ที่อาจเป็นอันตราย ต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

๓.๑.๘ มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมียกสั่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

๓.๑.๙ ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุงสวด ฯลฯ และมีมาตรการในการดูแลรักษาความสะอาดและป้องกันด้านสุขอนามัย

๓.๑.๑๐ มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูง ขนาดที่เหมาะสม กับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

๓.๑.๑๑ กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีบริการรถรับส่ง เด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยของรถรับส่งนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น สภาพรถรับส่งที่ต้องมีสภาพรถสมบูรณ์ ปลอดภัย และมีการตรวจสอบสภาพรถอยู่เป็นประจำ ด้านการตรวจสอบ ทะเบียนและบัญชีรายชื่อเด็กนักเรียนที่ใช้บริการรถรับส่งประจำวัน ความปลอดภัยในการขับขี่ และความประพฤติ ของพนักงานขับรถ ข้อปฏิบัติของครูผู้ควบคุมเด็กนักเรียนประจำรถ เป็นต้น

๓.๒ มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่าง ๆ

๓.๒.๑ มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ ๑ ครั้ง

๓.๒.๒ บุคลากรในศูนย์ควรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

๓.๒.๓ มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่างๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน หรือ จำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำไว้

๓.๒.๔ มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก

๓.๒.๕ มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่างๆ อย่างเป็นระบบ

๓.๒.๖ มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็กที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือ โดยด่วน

๓.๒.๗ มีการสำรวจ ประเมิน และจัดการจุดเสี่ยงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

.....

มาตรฐานที่ ๔

ด้านวิชาการ และกิจกรรม ตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ ๒-๕ ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
๒. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวม ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพ
๔. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น
๕. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ และมาตรา ๑๘ จึงต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ มาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน ดังต่อไปนี้

๑. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๕ ปี (๕ ปี หมายถึง อายุ ๕ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและการพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

๒. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

๒.๑ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท

๒.๒ ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

๒.๓ พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

๒.๔ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

๓. การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ ให้สอดคล้องกับ บริบทของสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

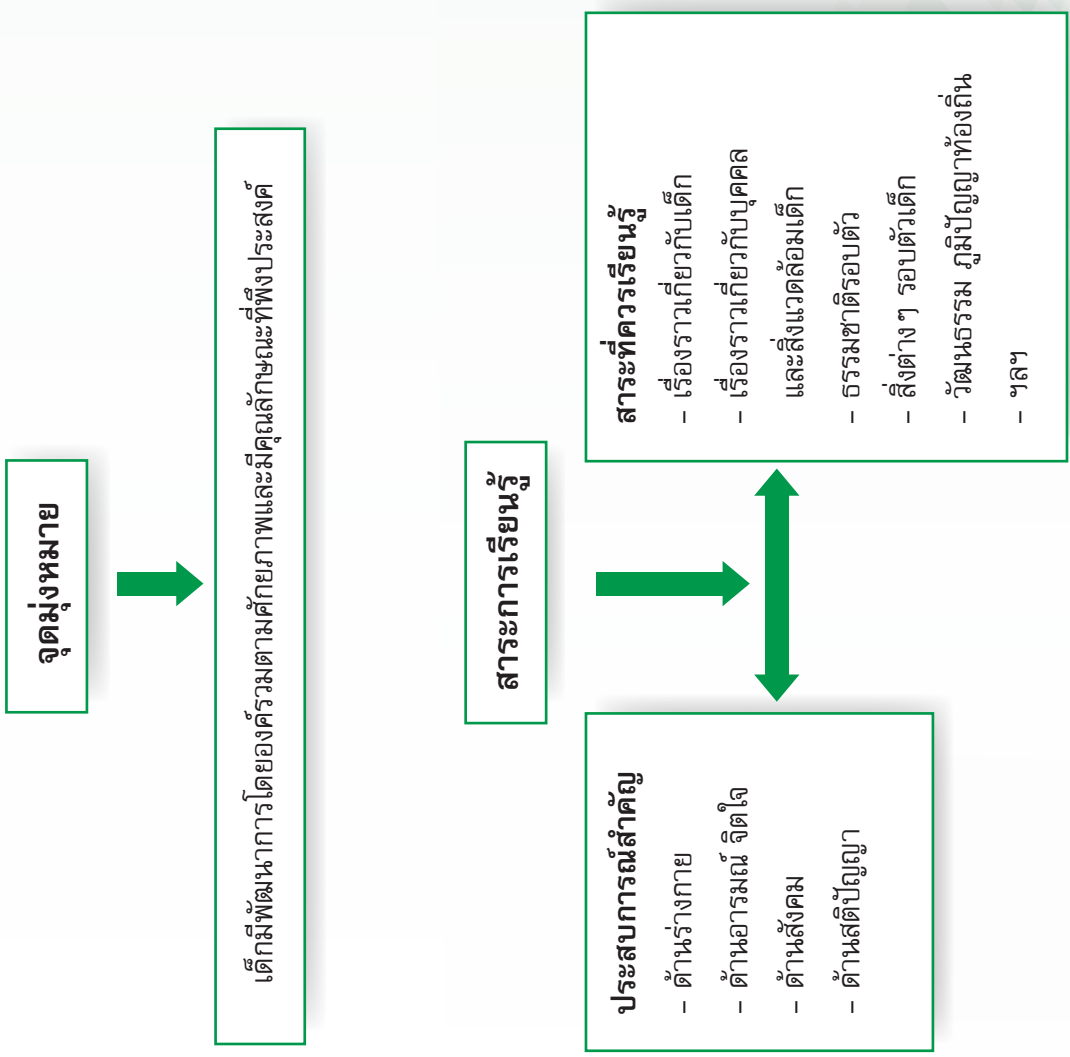
หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำขึ้น โดยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ เป็นแนวทางโดยการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาโดยการศึกษาจากภูมิสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน

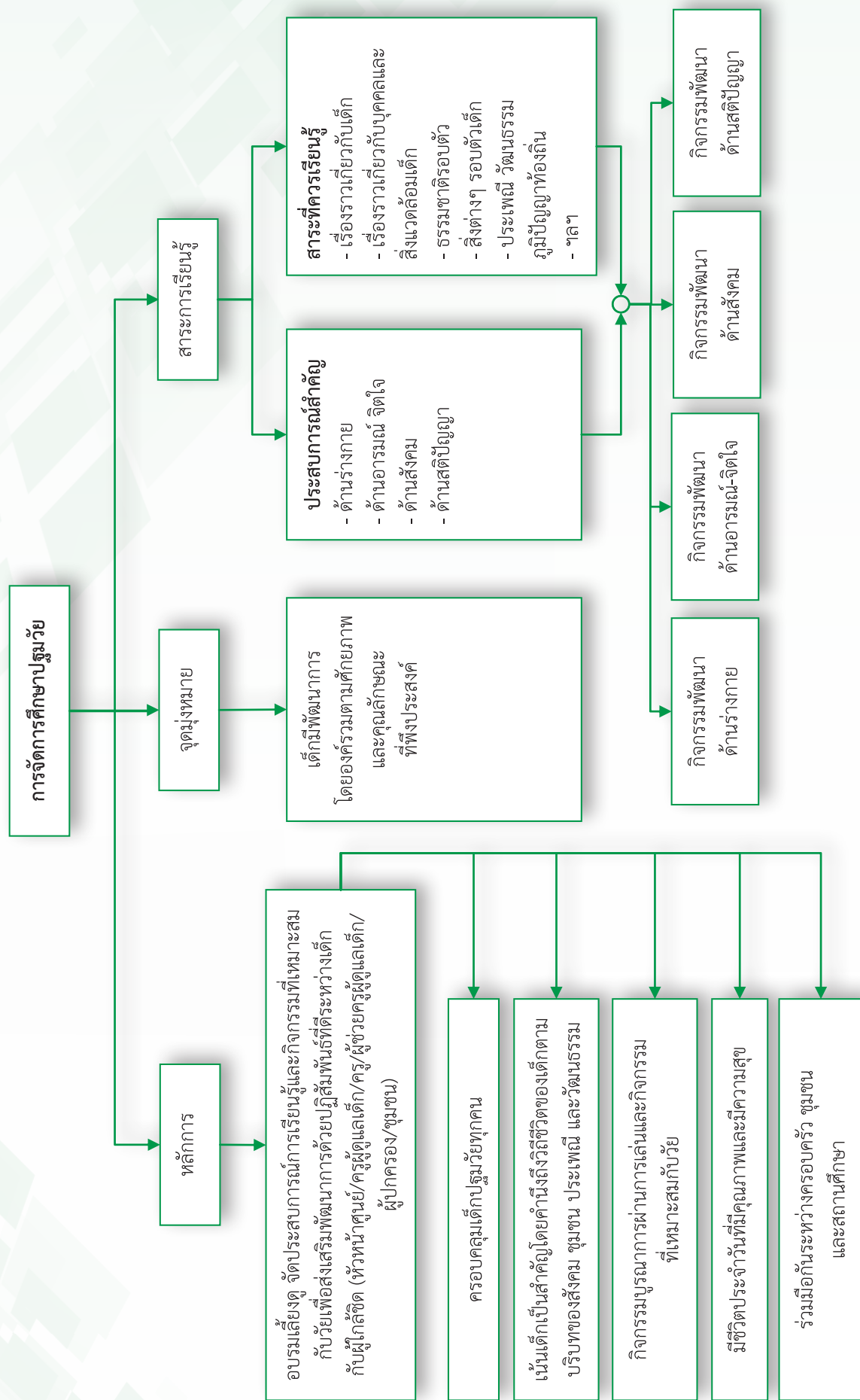
การจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการ

อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ตรงระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิด (หัวหน้าศูนย์/ครูผู้ดูแลเด็ก/ครูผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ปกครอง/ชุมชน)				
ครอบครัวและเด็กปฐมวัยทุกคน	เห็นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของสังคม ชุมชน ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย	มีชีวิตประจำวันที่ดีคุณภาพและมีความสุข	ร่วมมือกันระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา

๔. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย อายุ ๒ ปี

- ๑) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- ๒) ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
- ๓) มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
- ๔) รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- ๕) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- ๖) ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
- ๗) สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

๕. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ ๓- ๕ ปี

- ๑) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- ๒) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
- ๓) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- ๔) มีคุณธรรม จริยธรรม
- ๕) ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- ๖) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- ๗) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นไทย
- ๘) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ๙) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- ๑๐) มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- ๑๑) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- ๑๒) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

๖. คุณลักษณะตามวัย

๖.๑ คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ ๒ ปี

๑) พัฒนาการด้านร่างกาย

- วิ่งคล่องขึ้นแต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
- เดินถอยหลังได้
- เดินขึ้นลงบันไดได้เองโดยวางเท้าทั้ง ๒ ข้างบนบันไดขั้นเดียว
- สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง ๓ ปี
- หยิบของชิ้นเล็กๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
- จับดินสอแท่งใหญ่ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ

๒) พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

- แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ด้วยคำพูด
- มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
- มีความเป็นตัวของตัวเอง

๓) พัฒนาการด้านสังคม

- เล่นรวมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
- เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น
- พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
- รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
- เริ่มรู้จักรอคอย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา

- มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน ๓-๕ นาที
- ชอบดูหนังสือภาพ
- ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
- สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่างๆ

- เริ่มประโยคคำถาม อะไร
- สนใจสิ่งรอบตัว
- วางของซ้อนกันได้ ๔ - ๖ ชั้น

๖.๒ คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ ๓ ปี

๑) พัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
- เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

๒) พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ

- แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก
- ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
- กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

๓) พัฒนาการด้านสังคม

- รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
- ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
- เล่นสมมติได้
- รู้จักรอคอย

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา

- จำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- บอกชื่อของตนเองได้
- ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
- สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ

- ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้
- รู้จักใช้คำถาม อะไร
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
- อยากรู้ อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

๖.๓ คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ ๔ ปี

๑) พัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
- รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้
- เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
- กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

๒) พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ชอบท้าทายผู้ใหญ่
- ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

๓) พัฒนาการด้านสังคม

- แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- เล่นร่วมกับคนอื่นได้
- รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
- แบ่งของให้คนอื่น
- เก็บของเล่นเข้าที่

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา

- จำแนกสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ได้
- บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำแนะนำ
- สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
- รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

๖.๔ คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ ๕ ปี

๑) พัฒนาการด้านร่างกาย

สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นคง

๒) พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

๓) พัฒนาการด้านสังคม

- ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
- มีมารยาทในสังคมที่งดงามมีจิตอาสา

๔) พัฒนาการด้านสติปัญญา

สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นและสร้างสรรค์งานตามศักยภาพ

๗. การจัดประสบการณ์

๗.๑ การจัดประสบการณ์เด็กอายุ ๒ ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ ๒ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรม การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๑) หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- (๑) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- (๒) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- (๓) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและการพัฒนาการของเด็ก
- (๔) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- (๕) ประเมินการเจริญเติบโตและการพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- (๖) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

๒) แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ ๒ ปี ดังนี้

- (๑) ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- (๒) สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- (๓) จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัส

ทั้ง ๕ และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น

- (๔) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็ก

อย่างหลากหลาย

- (๕) จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัย เหมาะสมกับเด็ก
- (๖) ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและการพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- (๗) ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ให้กับเด็ก

๗.๒ การจัดประสบการณ์เด็กอายุ ๓ - ๕ ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก อายุ ๓-๕ ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรม บูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ ๖ กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๑) หลักการจัดประสบการณ์

(๑) จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม และอย่างต่อเนื่อง

(๒) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

(๓) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

(๔) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

(๕) ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒) แนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

(๑) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

(๒) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕

(๓) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ

(๔) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(๕) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้

(๖) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในบริบทของชุมชนนั้นๆ

(๗) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

- (๘) จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งที่มีการวางแผนล่วงหน้า และแผนที่เกิดจากสภาพจริง
- (๙) นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
- (๑๐) ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนา

เด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๘. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

แบ่งออกเป็น ๑๐ ด้าน ดังนี้

- ๑. ด้านหลักสูตร
- ๒. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน
- ๓. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
- ๔. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- ๕. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
- ๖. ด้านการนิเทศการศึกษา
- ๗. ด้านการวัดและประเมินผล
- ๘. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนอย่างหลากหลาย)
- ๙. ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร
- ๑๐. ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ
- ๑๑. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๘.๑ ด้านหลักสูตร

หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น ๒ ระดับ

- ๑. ระดับอายุ ๒ ปี
- ๒. ระดับอายุ ๓ – ๕ ปี

โดยหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

๑) ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.๒๕๕๖ และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน บริบทของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

๒) จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนด ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

๓) การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรองค์ประกอบของหลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลักจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุเพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้น อย่างไร

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน บริบทของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมกันจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑) กำหนด ปรัชญา อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย (มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์)

๒) โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

๒.๑) สารการเรียนรู้รายปี

๒.๒) ระยะเวลาเรียน

๒.๓) ประสบการณ์สำคัญ

๒.๔) การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก

- ๓) การทำแผนการจัดประสบการณ์
- ๔) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- ๕) สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- ๖) การประเมินพัฒนาการเด็ก
- ๗) การบริหารจัดการหลักสูตร
- ๘) อื่นๆ

๘.๒ ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ ๒ – ๕ ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะต้องทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร โดยมี หลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวันดังนี้

๘.๒.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก และยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก

วัย ๒ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๕ นาที

วัย ๓ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๘ นาที

วัย ๔ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๒ นาที

วัย ๕ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๕ นาที

๒) กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกิน ๒๐ นาที

๓) กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐ – ๖๐ นาที

๔) กิจกรรมมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๘.๒.๒ ขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน

สำหรับเด็กอายุ ๒ ปี

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๒ ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำ วันและการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย ดังนี้

๑) การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดี ในเรื่องการรับประทานอาหาร การนอน การทำ ความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสภาพอนามัยและการแสดงมารยาทที่สุภาพ นุ่มนวลแบบไทย

๒) การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้ผู้เรียนประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การไต่กลิ่น และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่างๆ ที่แตกต่างกัน ในด้านขนาด รูปร่าง ความยาว สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

๓) การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ-ตา เป็นกิจกรรมที่ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ นิ้วมือให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำ งานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา เช่น ร้อยลูกปัด เล่นพลาสติกสร้างสรรค์เล่นหยอดบล็อกรูปทรงกล่อ่ง ดอกหมุด โยนรับลูกบอล ตักน้ำหรือทรายใส่ภาชนะ เป็นต้น

๔) การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่างๆของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วนโดยการจัดให้เด็กเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก ตามความสามารถของวัย เช่น คืบ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือ เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี ร้องไล่จับ ปีนป่ายเครื่องเล่นสนาม เล่นชิงช้า ม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อ ขี่จักรยานสามล้อ เป็นต้น

๕) การส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นและมีความสุข เช่น อุ้ม โอบกอด ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออก เป็นต้น

๖) การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น แบ่งปัน รู้จักรอคอย เป็นต้น

๗) การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียงเลียนเสียงพูดของผู้คน เสียงสัตว์ต่างๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิดและชื่อสิ่งต่างๆ รอบตัว ตลอดจนรู้จักสื่อความหมายด้วยคำ พูดและท่าทาง เช่น ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่างๆ จากของจริง เล่านิทานหรือร้องเพลงง่ายๆ ให้ฟัง เป็นต้น

๘) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเอง เช่น ชีตเขียนวาดรูป เล่นบทบาทสมมติ ทำกิจกรรมศิลปะ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ เป็นต้น

สำหรับเด็กอายุ ๓- ๕ ปี

๑) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ

๒) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อมใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเองรับผิดชอบ ชื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

๔) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำ กิจกรรมประจำวันมีนิสัย รักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวมเก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำ งานเสร็จ ฯลฯ

๕) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

๖) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสนำภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๗) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรม ศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตาม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่างๆ ฯลฯ

๘.๓ ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ในระดับเด็กเล็กนั้นไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการ ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น ดังนั้นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้านบรรลุจุดมุ่งหมายตามหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนว ในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๓.๑ จุดประสงค์ของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

๑) เพื่อให้ครูผู้สอนวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรม การใช้สื่อ อุปกรณ์ และการวัดผล ประเมินผล ร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๒) เพื่อให้ครูผู้สอนนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวัน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

๘.๓.๒ การทำแผนการจัดประสบการณ์

การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างละเอียด จนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไร เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้น เช่น คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ข้อมูลพัฒนาการเด็ก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

๒) วิเคราะห์หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๕๖ ความสัมพันธ์ของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดมุ่งหมาย) ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ของเด็กอายุ ๒ – ๕ ปี ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ ๒ – ๕ ปีเพื่อนำไปพิจารณาสาระการเรียนรู้

๓) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรปฐมวัยส่วนที่เป็นสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญและส่วนที่เป็นสาระที่ควรเรียนรู้ โดยครูผู้สอนจะต้องวิเคราะห์และเลือกนำมากำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์

๔) กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องกำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งมีหลากหลาย รวมทั้งศึกษาแนวคิดจากนวัตกรรมการสอนแบบโครงงาน/โครงการ ที่ผู้สอนต้องใช้สอดแทรกลงในการจัดประสบการณ์ สำหรับรูปแบบที่นิยมใช้จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยคือ หน่วยการจัดประสบการณ์ ครูผู้สอนสามารถกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์เป็นรายสัปดาห์ บางสัปดาห์อาจใช้หน่วยการจัดประสบการณ์ตามความสนใจของเด็ก โดยพิจารณาข้อมูลหลักสูตรสถานศึกษา ตัวเด็ก สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ประกอบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

๕) จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในรูปแบบการบูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น สำหรับการจัดประสบการณ์แบบหน่วย ครูผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่องโดยใช้เป็นแกนกลางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ ๓ วิธี

(๕.๑) เด็กเป็นผู้กำหนด โดยครูสังเกตความสนใจของเด็ก และนำไปกำหนดเป็นหัวเรื่องในการจัดประสบการณ์

(๕.๒) ครูผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด โดยครูพิจารณาหัวเรื่องร่วมกันกับเด็ก โดยเนื้อหาที่ครูพิจารณาแล้วว่าเป็นสาระที่เด็กควรเรียนรู้ แล้วนำไปกำหนดเป็นหัวเรื่องในการจัดประสบการณ์

(๕.๓) ครูผู้สอนเป็นผู้กำหนด โดยครูพิจารณาเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เหมาะสม เพื่อกำหนดเป็นหัวเรื่องในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น ความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ประเพณี ศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวันสำคัญของชาติ เป็นต้น

๖) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ ครูผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้สอนนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่ครูผู้สอนรับผิดชอบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

(๖.๑) นำหน่วยการจัดประสบการณ์มากำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ เมื่อได้หน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ครูผู้สอนกำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นเป็นสาระที่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดในเนื้อหาให้ ทั้งนี้เพื่อประสงค์ให้สามารถยืดหยุ่นได้โดยง่าย สะดวกต่อการปรับให้เหมาะสมกับความสนใจและสิ่งแวดล้อมในชีวิตของเด็ก

(๖.๒) สังเกตหรือระดมความคิดจากเด็ก ครูผู้สอนจะสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีประสบการณ์เดิมในหัวเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากทราบอะไรเพิ่มเติม และครูผู้สอนควรตรวจสอบหลักสูตรเพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่เด็กควรเรียนรู้ในหน่วยหรือหัวเรื่องนั้นๆ

(๖.๓) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ เมื่อได้ขอบข่ายสาระที่เด็กต้องการรู้ และสาระที่ผู้สอนคิดว่าเด็กควรรู้เพิ่มแล้ว ครูผู้สอนต้องเขียนแผนการจัดประสบการณ์ โดยคำนึงถึงมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ในเด็กแต่ละกลุ่มอายุที่ผู้สอนรับผิดชอบประสบการณ์สำคัญ ที่คาดว่าจะเกิด สื่อ กิจกรรม และการประเมิน

๘.๔ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้

สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับใน การเรียน การสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เรียนนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจได้ง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว

เพลิตเพลิน เกิดการเรียนรู้และการค้นพบด้วยตนเอง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามแนวทางการจัดหาและคัดเลือกสื่อ ตามแนวปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๓.๒/ว ๘๐๑ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ เรื่อง การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอน

แนวทางการดำเนินการใช้สื่อ

- ใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อธรรมชาติ และสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ใช้สื่อจากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่อย่างหลากหลาย ทั้งที่บ้าน ศูนย์ฯ ชุมชน
- ใช้สื่อที่คำนึงถึงความปลอดภัยต่อตัวเด็ก
- ใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยบูรณาการผ่านการเล่น และเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า
- ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
- บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สู่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ซีดีรอม วีดีทัศน์
- เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยร่วมจัดหาสื่อ

๘.๕ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนด ในหลักสูตรหรือสังคมคาดหวัง ซึ่งดำเนินการโดยครูผู้ดูแลเด็กหรือดำเนินการร่วมกับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ภาคเรียนละ ๑ เรื่อง และวิจัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (วิจัย ๕ บท) ปีละ ๑ เรื่อง

๘.๖ ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ครอบคลุมถึงการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสอดคล้องกับหลักสูตรฯ การใช้วิธี

การนิเทศสามารถทำได้หลากหลาย ทั้งนี้ต้องปฏิบัติสม่ำเสมอและเป็นระบบ โดยยึดหลักดังนี้

๑. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน
๒. มีแผนปฏิบัติการและปฏิทินการนิเทศเพื่อรองรับการนิเทศทั้งภายในและภายนอก
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
๔. มีการกำหนดประเด็นและเครื่องมือการนิเทศ
๕. มีการรายงานผลการนิเทศ
๖. นำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

หมายเหตุ รูปแบบการนิเทศใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลาย เช่น แบบกัลยาณมิตร ฯ

๘.๗ ด้านการวัดและประเมินผล

ให้ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถ ให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้าง เครื่องมือวัดผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคอยดูแลควบคุมการดำเนินการวัดผลและประเมินผลเป็นระยะๆ รวมทั้งการตรวจสอบการจัดทำสมุดประจำชั้นและสมุดประจำตัวนักเรียนให้ถูกต้องเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๒-๕ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ ที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้ให้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

- ๑) ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
- ๒) ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- ๓) สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- ๔) ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- ๕) ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูล

หลายๆด้าน ไม่ควรใช้วิธีการทดสอบ

๖) ประเมินตามสมรรถนะ ดังนี้

๖.๑) ส่วนหลัก ๑ การเคลื่อนไหวและสุขภาวะทางกาย

๖.๒) ส่วนหลัก ๒ พัฒนาการด้านสังคม

๖.๓) ส่วนหลัก ๓ พัฒนาการด้านอารมณ์

๖.๔) ส่วนหลัก ๔ พัฒนาการด้านการคิดและสติปัญญา

๖.๕) ส่วนหลัก ๕ พัฒนาการด้านภาษา

๖.๖) ส่วนหลัก ๖ พัฒนาการด้านคุณธรรม จริยธรรม

๖.๗) ส่วนหลัก ๗ พัฒนาการสร้างสรรค์

หมายเหตุ แบบประเมินตามสมรรถนะ

๗) ประเมินพัฒนาการเด็กด้วยคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)

ของ สถาบันพัฒนาการเด็กราชชนรินทร์

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ ๒-๕ ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

๘.๘. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียนอย่างหลากหลาย)

๑. กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันปีใหม่ วันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ

๒. โครงการต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓. เน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

๓.๑ ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

๓.๒ ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓.๓ ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

๓.๔ ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย

๓.๕ ความรู้ทักษะอาชีพ / ทักษะชีวิต

๓.๖ ความรู้ทักษะการสื่อสาร

๓.๗ ความรู้ทักษะกระบวนการคิด

๓.๘ ความรู้ทักษะเทคโนโลยี

๓.๙ ฯลฯ

๘.๙. ด้านการประเมินและใช้หลักสูตร

การประเมินและการใช้หลักสูตร มีแนวปฏิบัติดังนี้

๑. จัดให้มีการประเมิน วิจัยและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปีละ ๑ ครั้ง
๒. นำผลการประเมินมาวางแผนการพัฒนา

๘.๑๐. ด้านโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพ

การดำเนินงานโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพใช้แนวทางการดำเนินงานโภชนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมอนามัย ซึ่งงานโภชนาการที่สำคัญมี ๒ ส่วนคือ การจัดอาหารสำหรับเด็กเล็ก และการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารตามวัยที่เหมาะสมและเพียงพอ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กเป็นพื้นฐานของการมีสุขภาพที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารครบ ๕ หมู่ รวมทั้งน้ำดื่มสะอาด และสารอาหารที่จำเป็น ดังนี้

๘.๑๐.๑ อาหารหลัก ๕ หมู่

ประเทศไทย แบ่งอาหารชนิดต่าง ๆ ที่รับประทานเป็น ๕ หมู่ เพื่อเป็นแนวทางง่าย ๆ ที่ใช้แนะนำการรับประทานอาหารว่าควรกินให้ครบ ๕ หมู่ โดยอาหารในหมู่เดียวกันสามารถกินทดแทนกันได้ เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารต่าง ๆ ครบถ้วนและเพียงพอ เพื่อการมีภาวะโภชนาการที่ดี อาหาร ๕ หมู่ ประกอบด้วย

หมู่ที่ ๑ เนื้อสัตว์ ไข่ นม และถั่วเมล็ดแห้ง

อาหารหมู่นี้ให้สารอาหารโปรตีนเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้ง วิตามิน และแร่ธาตุ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสร้างเซลล์กล้ามเนื้อ เนื้อเยื่อ กระดูก ภูมิคุ้มกันต้านโรค ฮอร์โมน เอนไซม์ และใช้เป็นแหล่งพลังงานของร่างกาย เมื่อร่างกายได้รับสารอาหารคาร์โบไฮเดรตและไขมันไม่เพียงพอ

หมู่ที่ ๒ ข้าว แป้ง เผือก มัน และน้ำตาล

อาหารหมู่นี้ ให้สารอาหารคาร์โบไฮเดรตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการให้พลังงานแก่ร่างกาย เช่น ทำให้เดินไปไหนมาไหนได้ ทำงานได้ ถ้ารับประทานอาหารพวกนี้ในปริมาณมากเกินไปเกินความต้องการของร่างกาย สารอาหารคาร์โบไฮเดรตก็จะถูกเปลี่ยนไปอยู่ในรูปไขมันและสะสมในร่างกาย

หมู่ที่ ๓ ผักต่าง ๆ เช่น ผักบุ้ง ตำลึง คะน้า ฟักทอง ถั่วฝักยาว ฯลฯ

หมู่ที่ ๔ ผลไม้ต่างๆ เช่น ถั่วลิสง ถั่วลิสง ถั่วลิสง ถั่วลิสง ถั่วลิสง ถั่วลิสง

ฝรั่ง กล้วย กล้วย

ผักและผลไม้ เป็นแหล่งของสารอาหารจำพวกวิตามิน และแร่ธาตุ เช่น วิตามินบี ๒ วิตามินบี ๖ กรดโฟลิก วิตามินซี วิตามินเอ วิตามินอี โปแตสเซียม แมกนีเซียม ทองแดง และแคลเซียม มีหน้าที่หลักในการช่วยให้วัยต่างๆ ในร่างกายทำงานได้ตามปกติ และชะลอความเสื่อมของร่างกาย นอกจากนี้ผักและผลไม้ยังอุดมไปด้วยเส้นใยอาหาร และสารพฤกษเคมี ซึ่งอาจช่วยป้องกันโรคมะเร็งบางชนิดได้

หมู่ที่ ๕ ไขมันต่างๆ เช่น ไขมันจากสัตว์และไขมันจากพืช

อาหารหมู่นี้ให้สารอาหารไขมัน ซึ่งมีหน้าที่หลักในการให้พลังงานที่ใช้ประจำวัน และยังเป็นพลังงานสะสมที่ร่างกายสามารถนำมาใช้เมื่อจำเป็น ถ้าเรากินอาหารที่มีสารอาหารไขมันมากเกินไปเกินความต้องการของร่างกาย จะถูกเก็บสะสมในรูปไขมันตามส่วนต่างๆ ของร่างกาย รวมทั้งเป็นบริเวณหน้าท้องและสะโพก

๘.๑๐.๒ เด็กปฐมวัยควรได้ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอทุก ๔๕ นาที เพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

๘.๑๐.๓ การปรุงอาหารต้องใช้เครื่องปรุงที่มีส่วนประกอบของไอโอดีนด้วยทุกครั้ง เช่น เกลือไอโอดีน น้ำปลาไอโอดีน

๘.๑๐.๔ ใน ๑ สัปดาห์ควรจัดอาหารให้มีธาตุเหล็กประมาณ ๑- ๒ มื้อ

๘.๑๐.๕ สารอาหารที่จำเป็นสำหรับเด็ก

สารอาหารหลักที่เด็กต้องการ คือ คาร์โบไฮเดรตและไขมันซึ่งเป็นสารอาหารที่ให้พลังงานและโปรตีนเป็นสารอาหารที่ช่วยในการเจริญเติบโตและเสริมสร้างเนื้อเยื่อ เราจะได้โปรตีนจากเนื้อสัตว์ต่างๆ ไข่ นม และถั่วเมล็ดแห้ง เด็กเล็กมีความต้องการพลังงานและสารอาหารต่อน้ำหนักตัวมากกว่าผู้ใหญ่ หากได้รับพลังงานไม่เพียงพอ ร่างกายจะนำโปรตีนไปใช้เป็นพลังงาน ทำให้โปรตีนไม่ถูกนำไปใช้ในเรื่องการเจริญเติบโต ทำให้เด็กเตี้ย แคระแกร็น และอาหารสำหรับเด็กควรมีไขมันเป็นส่วนประกอบในปริมาณที่พอเหมาะ เพื่อให้ได้รับกรดไขมันที่จำเป็น นอกจากนั้นยังมีสารอาหารอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเด็กได้แก่

๑) แคลเซียม เป็นแร่ธาตุที่สำคัญที่ช่วยในการสร้างกระดูกและฟันให้แข็งแรง และยังมีหน้าที่สำคัญเกี่ยวกับการทำงานของระบบประสาท กล้ามเนื้อรวมทั้งกล้ามเนื้อหัวใจ การแข็งตัวของเลือด

เมื่อมีบาดแผล วัยเด็กเป็นวัยที่ร่างกายต้องการแคลเซียมมาก เนื่องจากมีภาวะสร้างกระดูกมาก ช่วยให้มีการสะสมแคลเซียมในกระดูกมากขึ้น แหล่งอาหารที่มีแคลเซียมมาก ได้แก่ นม เนยแข็ง ปลาเล็กปลาน้อย ปลากระป๋อง กุ้งฝอย เต้าหู้ ผักใบเขียว

๒) ไอโอดีน เป็นแร่ธาตุที่สำคัญ เพราะถ้ามีการขาดในหญิงตั้งครรภ์จะทำให้เด็กที่เกิดมามีสติปัญญาต่ำ โดยอาหารที่เป็นแหล่งของไอโอดีน ได้แก่ อาหารทะเล คือ ปลา ปู กุ้ง หอย ปลาหมึก และเกลือเสริมไอโอดีน โดยใช้ในการปรุงอาหาร

๓) วิตามินเอ มีหน้าที่ในการเสริมสร้างเนื้อเยื่อและระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย แหล่งอาหารของวิตามินเอ ได้แก่ ตับ ผักใบเขียว และผักที่มีสีเหลือง เช่น ผักบุ้ง ตำลึง ฟักทอง แครอท ส่วนในผลไม้ได้แก่ มะละกอสุก มะม่วงสุก

นอกจากสารอาหารต่างๆ ที่จำเป็นตามข้างต้นแล้ว ยังได้รับสารอาหารอื่นๆ เช่น วิตามินบี ๑ วิตามินบี ๒ วิตามิน บี ๖ วิตามิน บี ๑๒ กรดโฟเลต รวมทั้งแร่ธาตุ ฟอสฟอรัส โซเดียม โปแตสเซียม สังกะสี

๘.๑๐.๖ การติดตามผลการดำเนินงานโภชนาการ

หลังจากที่ให้คำแนะนำกับพ่อแม่/ผู้ปกครองเด็ก และดำเนินการส่งเสริมภาวะโภชนาการหรือแก้ไขปัญหาแล้ว จะต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานนั้น เพื่อดูว่าวิธีการส่งเสริมภาวะโภชนาการหรือแก้ปัญหานั้นได้ผลเป็นอย่างไร

๑) ในกรณีที่เด็กมีการเจริญเติบโตดี ติดตามโดยชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงทุก ๓ เดือน

๒) ในกรณีที่เด็กอยู่ในระดับเสี่ยงต่อการขาดอาหาร (น้ำหนักค่อนข้างน้อย ค่อนข้างเตี้ย ค่อนข้างผอม หรือเสี่ยงต่อภาวะอ้วน (ท้วม) และเด็กที่ขาดอาหาร (น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์เตี้ย หรือผอม) หรือมีภาวะอ้วน (เริ่มอ้วนหรืออ้วน) ให้ติดตามโดยการชั่งน้ำหนักทุกเดือน และวัดส่วนสูง ทุก ๓ เดือน เมื่อชั่งน้ำหนัก - วัดส่วนสูงแล้ว นำน้ำหนักส่วนสูงมาจุดลงในกราฟของ WHO ทั้ง ๓ ตัวชี้วัด เพื่อดูว่า

- เด็กมีแนวโน้มการเจริญเติบโตเป็นอย่างไร

- ภาวะโภชนาการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

เด็กอาจมีภาวะโภชนาการเหมือนเดิม แต่เส้นการเจริญเติบโตของเด็กเปลี่ยนแปลงให้ดูด้วยว่า เปลี่ยนไปในทิศทางดีขึ้น เท่าเดิม หรือแย่ลง (รายละเอียดดูในหัวข้อแปลผล และแจ้งผล) ในกรณีที่เส้นการเจริญเติบโตของเด็กเปลี่ยนแปลงดีขึ้น แสดงว่า การกินอาหารดีแล้ว หรือวิธีการแก้ปัญหานั้นดีแล้ว

ให้ทำต่อไป ในกรณีที่เส้นการเจริญเติบโตของเด็กไม่เปลี่ยนแปลง หรือเปลี่ยนแปลงไปในทางแย่ง แสดงว่า การกินอาหารของเด็กยังไม่เพียงพอ หรือวิธีการแก้ไขนั้น ยังไม่ดีต้องปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ไขใหม่ โดยให้ความรู้กับผู้ใกล้ชิดกับเด็ก

๘.๑๐.๗ การตรวจสุขภาพและการป้องกันโรคติดต่อในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เด็กทุกคนได้รับการตรวจสุขภาพ คัดกรองอาการป่วย และลงบันทึกทุกวัน พร้อมทั้งตรวจสอบประวัติ การได้รับวัคซีนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง สามารถให้คำแนะนำกับผู้ปกครองเพื่อนำเด็กไปรับวัคซีนตามเกณฑ์อายุ รวมทั้งจัดทำแผนกิจกรรมการป้องกันควบคุมโรคติดต่อในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๘.๑๑ ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดมาตรฐาน การศึกษา ตัวชี้วัด และเกณฑ์ประเมินในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่กรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นกำหนด เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของชุมชนโดยมีขั้นตอน การดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนี้

- ๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษา
- ๒) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา
- ๓) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- ๔) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ๕) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- ๖) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- ๗) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- ๘) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

.....

มาตรฐานที่ ๕

ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๒๙ กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา ๕๘ ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธ ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา

ดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดมความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคม ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาระดับชั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

๑. ด้านวิชาการ

๑.๑ การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่างๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๒ การมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชน

๑.๓ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑.๔ การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

๒. ด้านอาคารสถานที่

๒.๑ ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

๒.๒ ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓. ด้านงบประมาณ

๓.๑ ร่วมระดมทรัพยากรและสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรม ศึกษาริเเรียนร้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่นๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๓.๒ ร่วมพิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯตามหลัก วิชาการและแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔. ด้านบุคลากร

๔.๑ ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔.๒ ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ และดูแลความปลอดภัยเด็กเล็ก ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔.๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วนมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๕. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่าง ๆ เช่น

๑) จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้าน

๒) จัดทำสารสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับผู้ปกครอง

- ๓) จัดทำป้ายนิเทศและมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง
- ๔) จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก
- ๕) ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประเพณี และโอกาสต่าง ๆ ของท้องถิ่น
- ๖) เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ ฯลฯ

๖. การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกเหนือจากการให้การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่นๆ แก่ครอบครัวชุมชน และท้องถิ่นได้
ดังนี้

๑) ด้านอาคารสถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ครอบครัวชุมชน หรือประชาชนภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

๒) ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของครอบครัว ชุมชน หรือประชาชน

๓) ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเด็กปฐมวัยให้กับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้า ศึกษา ต่าง ๆ

๔) ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการแก่ครอบครัว ประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่น โดยให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

๕) ด้านการให้บริการสาธารณะ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการให้บริการสาธารณะแก่ชุมชน หรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

๗. การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากครอบครัว ชุมชน และภาคส่วนของสังคม

๑) การสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ

ครอบครัว ชุมชน และภาคส่วนของสังคมสามารถให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น

๒) บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ

เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ รวมทั้งการจัดซื้อสื่อการเรียน การสอน วัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ต่าง ๆ ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๓) ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ

การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคลากร และเด็กเล็ก หรือร่วมเป็นครูท้องถิ่นในการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือผู้มีความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๔) ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การสนับสนุนการจัดประสบการณ์เรียนรู้และพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริงในแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ

๕) ให้ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย พัฒนาครู และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

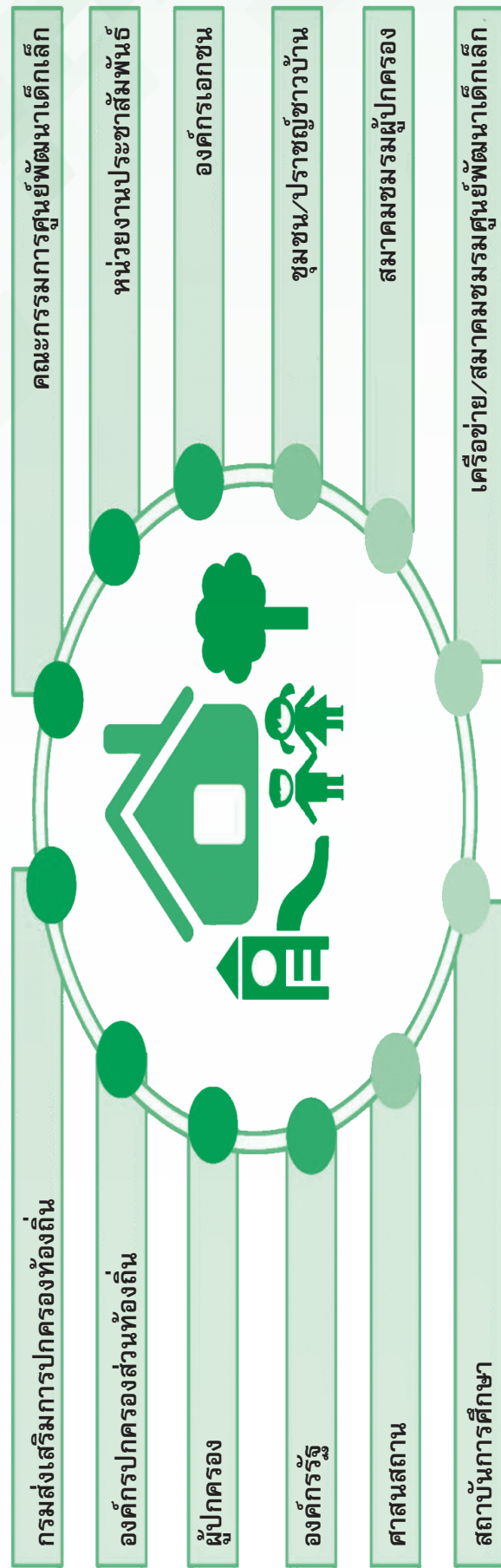
ตัวอย่าง

กิจกรรมที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนร่วมกับครอบครัว ชุมชน ผู้ปกครองและภาคส่วนต่าง ๆ

วัน เดือน ปี	โครงการ/งาน/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	๑. ประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒. ปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน ๓. แจกอุปกรณ์การเรียน ๔. จัดกิจกรรมมอบตัวเป็นศิษย์ ๕. จัดกิจกรรม Back to School (กิจกรรมรับนักเรียนสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) ๖. กิจกรรมวันสำคัญของชาติ เช่น วันแม่ วันพ่อ วันเด็ก ๗. จัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา เป็นต้น ๘. จัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ๙. จัดกิจกรรมวันปิดภาคเรียน ๑๐. จัดนิทรรศการวิชาการ เช่น สัปดาห์วิชาการ การประกวดผลงาน ๑๑. จัดกิจกรรมรณรงค์ในโอกาสต่างๆ ๑๒. จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬานักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑๓. จัดตั้งชมรมผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑๔. จัดกิจกรรมเชิดชู “คนดี คนเก่ง” ๑๕. กิจกรรมเยี่ยมบ้าน ๑๖. โครงการสานสายใยรัก เช่น เล่านิทาน อ่านและเล่นกับลูก ๑๗. โครงการรื้อใช้เคล็ด ครอบครัวรักษาเพื่อสืบสร้างสรรค์ ๑๘. โครงการครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง ๑๙. โครงการเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การออมทรัพย์ การปลูกผักสวนครัว ๒๐. โครงการรักษารักษาภาษาไทยกับวัยละอ่อน ๒๑. กิจกรรมประกวดห้องเรียนดีเด่น ๒๒. กิจกรรมเรียนรู้สู่อาเซียน	

	๒๓. โครงการรักษา รักษา รักษาแผ่นดิน ๒๔. โครงการรักษาสัตว์เลี้ยง หมายเหตุ สำหรับการจัดการกิจกรรม/งาน/โครงการต่างๆ นั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งสามารถจัดได้ตามความเหมาะสมและศักยภาพของตนเองโดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการและแนวทางปฏิบัติของทางราชการที่กำหนด	
--	---	--

แผนภูมิเครือข่ายการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วน

ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกภาคส่วน ได้แก่ ครอบครัว ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้หลายกิจกรรม เช่น

- ๑) ร่วมระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒) ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๓) ร่วมตรวจสอบ ร่วมประเมินศูนย์ฯ ร่วมแก้ไข เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๔) ฯลฯ

โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบ แนวทาง วิธีดำเนินการ การเสริมสร้าง ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยถือปฏิบัติตามแนวทาง หรือระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

.....

มาตรฐานที่ ๖

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๒) เพื่อจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
- ๓) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเครือข่ายต่างๆ ในระดับพื้นที่
- ๔) เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทาง การดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

- ๑) ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดตั้ง และหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย/สมาคม/ชมรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงาน ด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม การอบรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอก และทุกภาคส่วน เพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่างๆ
- ๓) จัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่าย/สมาคม/ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
- ๔) สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการของทางราชการ

๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และองค์กรให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละ ท้องถิ่นได้

๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเป็นศูนย์ต้นแบบของการพัฒนา เด็กปฐมวัยหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือร่วมกันกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพ ในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

.....

คพพค

(ตัวอย่าง)

การจัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

ประจำปี.....

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....

แผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

ความเป็นมา.....

ปรัชญา.....

วิสัยทัศน์.....

เป้าหมาย.....

พันธกิจ ๑.๑

๑.๒

ฯลฯ

ลำดับ	แผนงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะ เวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่ คาดว่าจะ ได้รับ
๑.	ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๑.๑ ๑.๒					
๒.	ด้านบุคลากร ๒.๑ ๒.๒					
๓.	ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย ๓.๑ ๓.๒					

ลำดับ	แผนงาน	เป้าหมาย	งบประมาณ	ระยะ เวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	ผลที่ คาดว่าจะได้รับ
๔.	ด้านวิชาการ และ กิจกรรมตามหลักสูตร ๔.๑ ๔.๒					
๕.	ด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ๕.๑ ๕.๒					
๖.	ด้านส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ๖.๑ ๖.๒					
๗.	งานธุรการการเงิน และพัสดุ ๗.๑ ๗.๒					

แบบสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)นามสกุล.....
อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ตำบลอำเภอ.....
จังหวัด.....อาชีพ.....อยู่ในเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น
(อบจ./เทศบาล/อบต.).....

๒. ปัจจุบัน (ณ วันสำรวจ) ข้าพเจ้า

๒.๑ มีบุตร/เด็กในความอุปการะ อายุ ๒ ปีจำนวน.....คน

มีบุตร/เด็กในความอุปการะ อายุ ๓ ปีจำนวน.....คน

มีบุตร/เด็กในความอุปการะ อายุ ๔ ปีจำนวน.....คน

มีบุตร/เด็กในความอุปการะ อายุ ๕ ปีจำนวน.....คน

๒.๒ ต้องการให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือไม่

.....ต้องการไม่ต้องการ

๒.๓ ถ้ามีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ท่านมีความประสงค์จะส่งบุตร/เด็กในความอุปการะ เข้าเรียนหรือไม่

.....ส่งเข้าเรียนไม่ส่งเข้าเรียน

๓. ท่านต้องการให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการบุตร/เด็กในความอุปการะในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

.....อาหารกลางวันอาหารเสริม (นม)

.....อาหารว่างรถ รับ-ส่ง

.....เครื่องนอนอุปกรณ์การเรียน

.....อื่นๆ (ระบุ)

๔. ท่านสามารถให้ความร่วมมือกับศูนย์ ฯ ในด้านใดบ้าง

.....ช่วยเหลือด้านแรงงาน

.....ร่วมเป็นกรรมการ

.....สนับสนุนด้านการเงิน และอุปกรณ์

.....อื่นๆ (ระบุ)

(ลงชื่อ).....

(นาย/นาง/นางสาว.....)

วันที่เดือน.....พ.ศ.

(ตัวอย่าง)

โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)....

๑. หลักการและเหตุผล

เด็กแรกเกิด-๖ ปี เป็นช่วงอายุที่มีความสำคัญที่สุดในชีวิตมนุษย์ เพราะเป็นระยะที่ร่างกายมีอัตราการพัฒนาสูงมากโดยเฉพาะทางสมอง ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดี ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาและหลักวิชาการอื่นๆ เด็กก็จะพัฒนาได้เต็มศักยภาพ และสามารถเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป.... (ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)..... ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็ก และคุณภาพชีวิตของประชาชน ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงได้จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
- ๒) เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวม ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
- ๓) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพ
- ๔) เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น
- ๕) เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น

๓. เป้าหมาย

จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....จำนวนแห่ง
ณ

๔. วิธีดำเนินการ

(ตามขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กำหนดไว้ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

.....

๖. สถานที่ดำเนินการ

.....

๗. งบประมาณ จำนวน.....บาท ได้แก่

๑. ค่าวัสดุอุปกรณ์ วัสดุพัฒนาเด็ก บาท
๒. ค่าครุภัณฑ์การศึกษาบาท
๓. ค่าสื่อการเรียนรู้บาท
๔. ค่าอาหารกลางวัน..... บาท
๕. ค่าอาหารเสริม (นม) บาท
๖. ค่าตอบแทน/เงินเดือนหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบาท
๗. ค่าตอบแทน/เงินเดือนครูผู้ดูแลเด็ก.....บาท
๘. ค่าตอบแทน/เงินเดือนผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก.....บาท
๙. ค่าใช้จ่ายในการอบรม ศึกษาดูงาน (ประมาณ.....วัน)บาท

ฯลฯ

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เด็กปฐมวัยในชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างถ่วงถึง ถูกต้องเหมาะสม ทั้งด้านร่างกาย โภชนาการ สังคม สติปัญญา อารมณ์
๒. เด็กปฐมวัยได้รับการเตรียมความพร้อมทางการศึกษาในระดับปฐมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

(ลงชื่อ)

ผู้เสนอ โครงการ

(.....)

ความเห็นชอบ.....

(ลงชื่อ)

ผู้เห็นชอบ โครงการ

(.....)

ปลัด.....

ความเห็นชอบ.....

(ลงชื่อ)

ผู้อนุมัติ โครงการ

(.....)

นายก.....

(ตัวอย่าง)
(กรณีเป็นเทศบาล)

ครุฑ

ระเบียบ.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....).....

ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.....

โดยที่เป็นการสมควรและให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับนโยบายของคณะผู้บริหาร.... (ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)....ในการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัย

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๕๓ แห่ง พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๗ และ ม. ๑๖ (๙) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงออกระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบ.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....).....

ว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.....

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ นายก.....เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามระเบียบ และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๑ ข้อความทั่วไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากครูผู้ดูแลเด็กเพื่อปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบดูแลบุคลากรและการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

เด็กเล็ก หมายถึง เด็กอายุระหว่าง ๒ – ๕ ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง บุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

หมวด ๒

บุคลากร

ข้อ ๕ ให้มีบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังต่อไปนี้

- ๕.๑ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๕.๒ ครูผู้ดูแลเด็ก
- ๕.๓ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
- ๕.๔ ผู้ประกอบอาหาร
- ๕.๕ ภารโรง
- ๕.๖ บุคลากรอื่นๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ตามความจำเป็น)

ข้อ ๖ การกำหนดจำนวนครูผู้ดูแลเด็กให้เป็นไปตามสัดส่วน ๑:๒๐ (ครู:นักเรียน) หากมีเศษตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กอีก ๑ คน กำหนดชั้นเรียนห้องละไม่เกิน ๒๐ คน แยกตามอายุของเด็กแต่ละวัย

ข้อ ๗ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่

๗.๑ กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในด้านต่างๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๒ เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๓ เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗.๔ พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗.๕ พิจารณาเสนอแผนงาน โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗.๖ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๗.๗ ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของบุคลากรในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๘ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

ข้อ ๘ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่

๘.๑ รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึง การดำเนินงานในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๘.๒ วางแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

๘.๓ จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล

๘.๔ จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๘.๕ ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๘.๖ เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๘.๗ นิเทศ ส่งเสริมสนับสนุน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

๘.๘ จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง

๘.๙ ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๙ ครูผู้ดูแลเด็ก มีหน้าที่

๙.๑ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๙.๒ จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะตามวัย

๙.๓ ปฏิบัติงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๙.๔ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

๙.๕ ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๙.๖ อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด

๙.๗ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๙.๘ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๙.๙ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน

๙.๑๐ จัดหา/ผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน

๙.๑๑ จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล

๙.๑๒ ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ชุมชน

๙.๑๓ พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาผู้เรียน

๙.๑๔ จัดให้มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียน

๙.๑๕ จัดระบบธุรการในชั้นเรียน

๙.๑๖ รวบรวมผลงานรายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับ

๙.๑๗ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีหน้าที่

๑๐.๑ สนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก

๑๐.๒ มีการพัฒนาตนเองในทางวิชาการ และอาชีพ ใฝ่หาความรู้ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

๑๐.๓ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์

ข้อ ๑๑ ผู้ประกอบอาหาร มีหน้าที่

๑๑.๑ ประกอบอาหารให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กเล็ก รวมถึงการจัดสถานที่ประกอบอาหาร เครื่องครัวให้สะอาดเป็นระเบียบ ถูกสุขลักษณะ

๑๑.๒ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์

ข้อ ๑๒ ภารโรง มีหน้าที่

๑๒.๑ ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลซ่อมแซม บำรุงรักษาอาคารสถานที่ และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีความปลอดภัยสำหรับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑๒.๒ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อ ๑๓ บุคลากรอื่น ๆ (ตามความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)

หมวด ๓

การบริหารและการจัดการ

ข้อ ๑๔ การบริหารจัดการ/ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยงาน ดังนี้

๑. งานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๒. งานด้านบุคลากร
๓. งานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
๔. งานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
๕. งานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
๖. งานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๗. ด้านธุรการ

ให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พิจารณากำหนดให้มีผู้รับผิดชอบแต่ละงาน โดยแบ่งงานและมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ โดยคำนึงถึงความพร้อมของบุคลากร ลักษณะปริมาณงานที่สอดคล้องกัน โดยมุ่งให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๕ การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น ๔ ระดับ คือ

๑. สำหรับเด็กอายุ ๒ ปี
๒. สำหรับเด็กอายุ ๓ ปี
๓. สำหรับเด็กอายุ ๔ ปี
๔. สำหรับเด็กอายุ ๕ ปี

ข้อ ๑๖ การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ยึดแนวทางและหลักการจัดประสบการณ์ตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชน และความพร้อมของท้องถิ่น

ข้อ ๑๗ การกำหนดระยะเวลาการให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการแต่งกายของบุคลากรและเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระเบียบ และนโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยออกเป็นประกาศขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๔

การเงิน

ข้อ ๑๘ รายรับและรายจ่าย ตลอดจนวิธีการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. ระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๙ การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หมวด ๕

การยุบเลิกหรือย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อ ๒๐ การยุบเลิกหรือย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความเห็นชอบจากสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๒๑ บรรดาทรัพย์สินต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยุบเลิกให้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกาศ ณ วันที่

เดือน

พ.ศ.

(.....)

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตัวอย่าง)

ครุฑ

ประกาศ.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น).....

เรื่องการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น).....

การพัฒนาในช่วงปฐมวัยเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาการซึ่งจะส่งผลกระทบในวัยต่อไป ของมนุษย์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม การพัฒนาในช่วงปฐมวัยจึงต้องได้รับการเอาใจใส่ให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกวิธี และมีคุณภาพ เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดบริการสาธารณะ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่จึงต้องรับผิดชอบการจัดบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดการศึกษาปฐมวัยให้เด็กได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๘๙ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๕๔๒.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)..... จึงได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น ณ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑) เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)

๒) เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้เด็กเล็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะ และสมรรถนะตามวัย โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย

๓) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพ

๔) เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น

๕) เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น โดยรับเด็กเล็ก อายุ.....ถึง.....ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา.....เป็นต้นไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.....

(.....)

ตำแหน่งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ตัวอย่าง)

ครุฑ

ประกาศ.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น).....

เรื่อง รับสมัครนักเรียนเพื่อเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น).....

ประจำปีการศึกษา.....

ด้วยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....จะเปิดรับสมัครเด็กเล็ก โดยทำการคัดเลือกให้เข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประจำปีการศึกษา.....ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับสมัคร ดังต่อไปนี้

๑. คุณสมบัติของผู้สมัคร

๑.๑ เด็กที่สมัครต้องมีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในเขต.....(ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น).....

๑.๒ เด็กที่สมัครต้องมีอายุครบ ๒ ปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.(เด็กเกิดระหว่างวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ.ถึงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.)

๑.๓ เด็กที่สมัครต้องเป็นเด็กที่มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง หรือโรคอื่นๆ ที่จะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

๒. จำนวนเด็กที่จะรับสมัคร.....คน

๓. หลักฐานและเอกสารที่จะต้องนำมาในวันสมัคร

๓.๑ ใบสมัครของศูนย์พัฒนาเด็กฯ ที่กรอกข้อความสมบูรณ์แล้ว

๓.๒ สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับจริง) พร้อมสำเนา ๑ ชุด

๓.๓ สูติบัตร (ฉบับจริง) พร้อมสำเนา จำนวน ๑ ชุด

๓.๔ ต้องนำเด็กมาแสดงตัวในวันยื่นใบสมัคร ๑ ชุด

๓.๕ สมุดบันทึกสุขภาพหรือใบรับรองแพทย์

๔. วัน เวลา สถานที่รับสมัครและสัมภาษณ์

๔.๑ ใบสมัคร ติดต่อขอรับได้ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

ตั้งแต่วันที่.....ถึงวันที่.....ในวัน เวลาราชการ

๔.๒ กำหนดการรับสมัคร และสัมภาษณ์ วันที่.....เวลา.....น. ณ.....

๕. วันจับฉลาก (ถ้ามี)

กำหนดการจับฉลากในวันที่.....เวลา.....น. ณ.....

๖. วันมอบตัว

ผู้ที่ได้รับเข้าเรียน ให้มอบตัวในวันที่..... เวลา.....น. ณ.....

๗. กำหนดการเปิด – ปิดภาคเรียน

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียน.....

ปิดเรียน.....

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียน.....

ปิดเรียน.....

กำหนดระยะเวลาเรียน

- เปิดเรียนวันจันทร์ – วันศุกร์

- เวลาเข้าเรียน ๐๘.๐๐ น. – เวลาเลิกเรียน ๑๕.๐๐ น.

๘. อุปกรณ์การเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดหาให้ตลอดปีการศึกษา

๙. เครื่องใช้สำหรับเด็ก

๙.๑ เครื่องใช้ส่วนตัว เช่น แปรงสีฟัน แก้วน้ำ สบู่ หวี แป้ง ผู้ปกครองเตรียมมาให้เด็ก ตั้งแต่วันเปิดเรียน
วันแรก

๙.๒ เครื่องใช้งานอื่นๆประกอบด้วย ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าเช็ดหน้า ผ้ากันเปื้อน ถุงย่าม
ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้

๑๐. อาหารสำหรับเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดอาหารให้ ๓ เวลา ดังนี้

- เวลา ๑๐.๐๐ น. อาหารเสริม
- เวลา ๑๑.๐๐ น. อาหารกลางวัน
- เวลา ๑๕.๐๐ น. อาหารว่าง

๑๑. การรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียน

๑๑.๑ ผู้ปกครองที่จะมาขอรับตัวนักเรียน ต้องแสดงบัตรซึ่งทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กออกให้สำหรับรับตัวนักเรียน แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกครั้ง มิฉะนั้นจะไม่อนุญาตให้รับนักเรียนออกจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเด็ดขาด

๑๑.๒ การมารับและส่งเด็ก ผู้ปกครองจะต้องไม่นำเด็กมาส่งให้เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเวลา ๐๗.๓๐ น. ให้รับกลับเวลา ๑๕.๐๐ น. เป็นต้นไป และไม่ช้ากว่า ๑๗.๐๐ น. เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ประสงค์ให้เด็กอยู่ในศูนย์ฯ โดยไม่มีผู้ดูแล เว้นแต่มีความจำเป็น ซึ่งต้องแจ้งให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทราบในแต่ละครั้ง

๑๑.๓ ในกรณีที่เด็กหยุดเรียนด้วยประการใดก็ตาม ผู้ปกครองจะต้องแจ้งให้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทราบเป็นลายลักษณ์อักษรหรือทางโทรศัพท์

๑๑.๔ ห้ามเด็กนำเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจเกิดอันตรายไปที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเด็ดขาด

๑๑.๕ ห้ามเด็กสวมหรือนำเครื่องประดับ ของเล่นที่มีราคาแพงไปที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหากฝ่าฝืนและเกิดการสูญหาย ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น

๑๑.๖ หากผู้ปกครองมีปัญหาใดๆ เกี่ยวกับเด็กโปรดติดต่อกับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ครูผู้ดูแลเด็กโดยตรง ถ้ามีการนัดหมายล่วงหน้าก็จะทำให้สะดวกยิ่งขึ้น

๑๒. กรณีเด็กที่สมัครมีภูมิลาเนาหรืออาศัยอยู่นอกเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือมีอายุไม่ครบตามที่กำหนดตามข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๒ ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาขอยกเว้นโดยความเห็นชอบของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกาศ ณ วันที่.....

(.....)

ตำแหน่ง(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

ตัวอย่างใบสมัคร

ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เขียนที่ สำนักงานเทศบาล/อบต.

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อมูลเด็ก

๑. เด็กชื่อ – นามสกุล.....เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....
๒. เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.อายุ.....ปี.....เดือน.....
(นับตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕.....) โรคประจำตัว.....
๓. ที่อยู่ตามสำเนาทะเบียนบ้าน บ้านเลขที่.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
๔. ที่อยู่อาศัยจริงในปัจจุบัน บ้านเลขที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทร. (ถ้ามี)
- บิดาชื่อ.....อาชีพ.....
- มารดาชื่อ.....อาชีพ.....
- มีพี่น้องร่วมบิดา – มารดาเดียวกัน จำนวน.....คน เป็นบุตรลำดับที่.....

ข้อมูลบิดามารดาหรือผู้ดูแลอุปการะ

๑. ปัจจุบันเด็กอยู่ในความดูแลอุปการะ/รับผิดชอบของ
 - ๑.๑.....บิดามารดาทั้งบิดา – มารดาร่วมกัน
 - ๑.๒.....ญาติ (โปรดระบุความเกี่ยวข้อง).....
 - ๑.๓.....อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
๒. อาชีพบิดามารดา หรือผู้ดูแลอุปการะ.....
๓. ผู้ดูแลอุปการะเด็กตามข้อ ๑. มีรายได้ในครอบครัวต่อเดือน.....บาท
๔. ผู้นำเด็กมาสมัครชื่อ.....เกี่ยวข้องเป็น.....ของเด็ก

๕. ผู้ที่จะรับส่งเด็ก (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....
โดยเกี่ยวข้องเป็น.....เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ.....

คำรับรอง

๑. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้อ่านประกาศรับสมัครของเทศบาล/อบต. เข้าใจแล้ว เด็กที่นำมาสมัครมีคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้องตรงตามประกาศ และหลักฐานที่ใช้สมัครเป็นหลักฐานที่ถูกต้องจริง
๒. ข้าพเจ้ามีสิทธิถูกต้องในการจะให้เด็กสมัครเข้ารับการศึกษาเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล/อบต.
๓. ข้าพเจ้ายินดีปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกำหนดของเทศบาล/อบต.
และยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาความพร้อมตามที่ศูนย์พัฒนาเด็กกำหนด

ลงชื่อผู้นำเด็กมาสมัคร.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ตัวอย่าง)

ใบมอบตัว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

(เทศบาล/อบต.).....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้าพเจ้า(นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....ปี
อาชีพ.....รายได้.....บาท/เดือน ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่.....
ถนน/ตรอก/ซอย.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....โทรศัพท์.....เป็นผู้ปกครองของ
เด็กชาย/เด็กหญิง.....เข้าเป็นนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
และพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....ดังนี้

๑. จะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....อย่างเคร่งครัด

๒. จะร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....ในการจัดการการเรียน
การสอนและขจัดปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นแก่เด็กอย่างใกล้ชิด สถานที่ติดต่อกับผู้ปกครองได้สะดวกรวดเร็วที่สุด
.....โทรศัพท์.....

๓. ถ้าเด็กชาย/เด็กหญิง.....เจ็บป่วย จำเป็นต้องรีบส่งโรงพยาบาล
หรือพบแพทย์ทันที ข้าพเจ้านุญาตให้ศูนย์ฯ จัดการไปตามความเห็นชอบก่อนและแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบ
โดยข้าพเจ้าขอรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

๔. ข้าพเจ้าได้ชำระค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....
ตลอดปีการศึกษาในวันมอบตัวเรียบร้อยแล้ว เป็นเงิน.....บาท (.....)

ผู้รับส่งเด็ก

(นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....โดยเกี่ยวข้องเป็น.....
เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ.....

ลงชื่อผู้ปกครอง.....

ลงชื่อผู้รับมอบตัว.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

หมายเหตุ หลักฐานที่จะต้องนำมาในวันสมัคร

๑. ตัวเด็ก
๒. สำเนาสูติบัตร
๓. สำเนาทะเบียนบ้าน
๔. รูปถ่าย ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ ใบ (ถ่ายไม่เกิน ๖ เดือน)
๕. ใบสมัครของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่กรอกข้อความสมบูรณ์แล้ว
๖. สมุดบันทึกสุขภาพ หรือใบรับรองแพทย์

ทะเบียนเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....

ชื่อ - นามสกุล..... ชื่อเล่น.....

เลขประจำตัวประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□

วัน เดือน ปี เกิด.....จังหวัดที่เกิด.....เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....ศาสนา.....โรคประจำตัว.....กลุ่มเลือด.....

ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

สุขภาพโดยรวมของเด็กเล็ก ☐ สมบูรณ์ ☐ ไม่สมบูรณ์ คือ.....

กลุ่มเลือด () เอ () บี () เอบี () โอ

นักเรียนมีโรคประจำตัว คือ.....เมื่อมีอาการควรแก้ไข.....

เด็กเล็กมีประวัติการแพ้ยา คือ.....

เด็กเล็กควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษในเรื่อง

ชื่อ - นามสกุล บิดา.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

ชื่อ - นามสกุล มารดา.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....

เป็นบุตรคนที่.....จำนวนพี่น้องร่วมสายโลหิต.....คน

พี่ชาย.....คน น้องชาย.....คน พี่สาว.....คน น้องสาว.....คน

สถานภาพสมรสของบิดามารดา ☐ อยู่ด้วยกัน ☐ แยกกันอยู่ ☐ เลิกร้างกัน

☐ บิดาหรือมารดาแต่งงานใหม่ ☐ อื่นๆ.....

ชื่อ - นามสกุลผู้ปกครอง.....อายุ.....ปี เกี่ยวข้องเป็น.....ของนักเรียน

อาชีพ.....สถานที่ทำงาน.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

บันทึกประวัติสุขภาพ

๑. ประวัติการคลอด ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ คือ.....
๒. สายตา ☐ ปกติ ☐ ไม่ปกติ คือ.....
๓. การเริ่มพูด ☐ ปกติ (ภายใน ๑ ขวบครึ่ง) ☐ ช้ากว่าปกติ (หลัง ๑ ขวบครึ่ง)
๔. การเริ่มเดิน ☐ ปกติ (ภายใน ๑ ขวบครึ่ง) ☐ ช้ากว่าปกติ (หลัง ๑ ขวบครึ่ง)
๕. การผ่าตัด ☐ ไม่มี
- ☐ ไม่รุนแรง คือ
- ☐ รุนแรง คือ
๖. ประสบอุบัติเหตุร้ายแรง คือ.....เมื่อ.....
๗. โรคประจำตัว บิดา/มารดา ☐ ไม่มี ☐ มี โรคประจำตัวเหล่านี้
- ☐ วัณโรค ☐ เบาหวาน ☐ ลมบ้าหมู
- ☐ หัวใจ ☐ มะเร็ง
- ☐ เคยป่วย เป็น.....
๘. โรคประจำตัวนักเรียน ☐ ไม่มี ☐ มี โรคประจำตัวเหล่านี้
- ☐ วัณโรค ☐ เบาหวาน ☐ ลมบ้าหมู
- ☐ หัวใจ ☐ มะเร็ง
- ☐ เคยป่วย เป็น.....
๙. การได้รับภูมิคุ้มกัน ☐ คอตีบ ☐ หัดเยอรมัน
- ☐ ไอกรณ ☐ บาดทะยัก
- ☐ โปлио ☐ ตับอักเสบบ
- ☐ บีซีจี ☐ อื่นๆ คือ.....

* สถานพยาบาลที่มีประวัติการรักษาพยาบาลของนักเรียนหรือนักเรียนเข้ารับการรักษายาบาลเป็นประจำ คือ

.....

ลงชื่อ ผู้ให้ข้อมูล

เกี่ยวข้องกับ.....

วันบันทึก.....

การตรวจความสะอาดของร่างกายทั่วไป

เกณฑ์การตรวจ	สิ่งที่ต้องการ	การแก้ไขเบื้องต้น
ผมและศีรษะ	- ความสะอาดทั่วไป กลิ่น เหา หนังศีรษะ ตุ่มพุงพอง	- หากพบเหาและตุ่มพุงพอง แนะนำ ผู้ปกครองให้รักษา - ดูแลความสะอาด
ตา	- ดูความสะอาด อาการผิดปกติ เช่น ตาแดง ตาแฉะ ขี้ตา	- กรณีตาแดงแยกเด็กและของใช้ต่าง ๆ - แจ้งผู้ปกครองให้พาเด็กไปรักษา
ปาก	- มุมปาก ปากนกกระจอก แผลที่กระพุ้งแก้ม ฝ้าที่ลิ้น	- ถ้าพบให้คำแนะนำผู้ปกครอง ดูแล เรื่องอาหาร และการรักษาความสะอาด
ฟัน	- ความสะอาด ฟันผุ เหงือกอักเสบ	- เด็กที่ฟันสกปรก ฝึกทักษะการแปรงฟัน ให้เด็ก แนะนำผู้ปกครองให้แปรงฟัน ให้เด็ก - เด็กฟันผุ เหงือกอักเสบ แนะนำ ผู้ปกครองพาไปรักษา
หู	- ความสะอาด หูน้ำหนวก	- หูน้ำหนวกแนะนำผู้ปกครองพาเด็ก ไปรักษา - ดูแลความสะอาด
จมูก	- ความสะอาด น้ำมูก เลือดกำเดา	- เลือดกำเดาให้การปฐมพยาบาล - น้ำมูกดูแลความสะอาดแนะนำ ผู้ปกครองดูแลรักษาต่อ
เล็บมือ/เล็บเท้า	- ความสะอาด ความยาวของเล็บ บาดแผลโดยรอบเล็บ	- แนะนำดูแลความสะอาด - ตัดเล็บสั้น
ผิวหนัง	- ความสะอาด ผื่นคัน ตุ่มพุงพอง บาดแผล รอยขีดข่วน	- ดูแลรักษาความสะอาด - แนะนำผู้ปกครองพาเด็กไปรักษา

ที่ปรึกษาการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. นายจรินทร์ จักกะพาก	อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒. นายชัยวัฒน์ ชื่นโกสุม	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๓. นายนรภัทร ปลอดทอง	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๔. นายดุष्ฎี สุวัณนิตยากร	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๕. นายศิริชัย มานะชัย	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการบริการสาธารณะ
และการศึกษาท้องถิ่น
๖. นายศตพงษ์ สุนทรารักษ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

คณะผู้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. นายวีระชาติ ทศรัตน์	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และพัฒนากิจกรรมเยาวชน
๒. นางสาวช่อทิพย์ ศรีรัตน์	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
๓. นางลัดดา ไชยศรี	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
๔. นายต้องการ สุขเหลือ	นักวิชาการศึกษา ชำนาญการ
๕. นายสุระชาติ ชุมพร	ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลเมืองทับกวาง
๖. นางสาวจิตารีย์ ปภาวพัฒน์สุ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลทุ่งคอก
๗. นางสาวธัญญา หล้าหาญ	ผู้อำนวยการกองการศึกษา
องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงทอง
๘. นายมณฑล ดีบุก	นักบริหารการศึกษา เทศบาลตำบลป่าคลอก

๙. นางวัชจिरา ชูสิน	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครสงขลา
๑๐. ดร.มุกดา เลชะวิวัฒน์	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลเมืองแพร่
๑๑. นางสุทธาทิพย์ เมืองสุข	ศึกษานิเทศก์ เทศบาลนครนนทบุรี
๑๒. นางสาวจันทิมา จันทร์สุวรรณ	หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เทศบาลเมืองคูคต
๑๓. นางสาวนันทิชา ชูเชื้อ	หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา เทศบาลเมืองดอนสัก
๑๔. ดร.กมลวรรณ ศรีเจริญจิตร	นักบริหารการศึกษา เทศบาลตำบลท่าศาลา
๑๕. นางสาวจิรณัฐกานต์ อินตบุตร	นักวิชาการศึกษา เทศบาลเมืองวังน้ำเย็น
๑๖. นายระพีพันธ์ ธีระนันท์	นักวิชาการศึกษา เทศบาลเมืองเลย
๑๗. นางนิตยา สัมครมิตร์	นักบริหารการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวบาน
๑๘. นางชวนคิด สุวรรณมณี	นักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลปากนคร
๑๙. นางสาวอรเนตร ภัคดีศรี	นักบริหารการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวังปลาป้อม
๒๐. นางสาวปราณี มลิวรรณ	ผู้นำเครือข่ายผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลตะโหมด
๒๑. นางจตุพร คำสวัสดิ์	ครู คศ. ๒ เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
๒๒. นางสาวคนธ์ ไกรวงศ์	ครู คศ. ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าฉาง
๒๓. นางสาวปิยนันท์ แซ่จิว	ครู คศ. ๑ เทศบาลตำบลกระสัง
๒๔. นางทองเหรียญ อินตะพิงค์	ครู คศ. ๑ เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว
๒๕. นางภาวิณี จันทรา	ครู คศ. ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลบัวสลี
๒๖. นางสาวรพีพร อินทร์พร	ครู คศ. ๑ เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย
๒๗. นางรัชดาภรณ์ วงษ์ชา	ครู คศ. ๑ เทศบาลตำบลคำอาฮวน
๒๘. นางลัดดา เสี่ยงมไพศาล	ครู คศ. ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์
๒๙. นางวิไล ผดุงตาล	ครู คศ. ๑ เทศบาลนครนครราชสีมา
๓๐. นางสาวชลิตา กิจธรรมาภิรักษ์	ครู คศ. ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลกำโลน

๓๑. นางวัลภา วาสแดง

๓๒. นายชัยพล พุทธปา

๓๓. นางพรพิมล กันทะ

ครู คศ. ๑ องค์การบริหารส่วนตำบลบางโกระ

ครู คศ. ๑ เทศบาลนครสกลนคร

ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลวังยาง

.....

